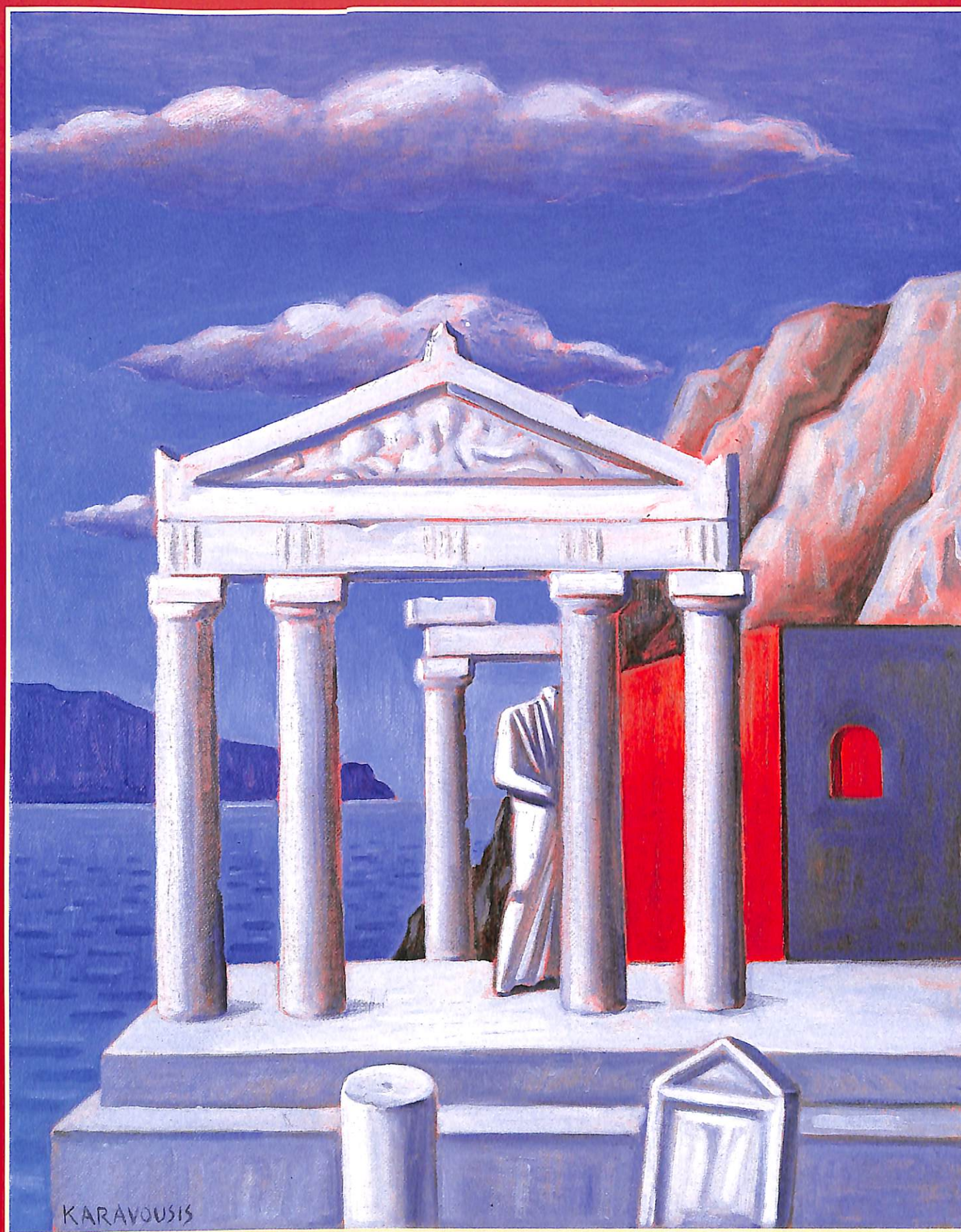

ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

ΚΑΡΑΒΟΥΖΗΣ

Χορηγός

Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ

Δήμος Ελευσίνος

ΚΑΡΑΒΟΥΖΗΣ

Ήχοι της Σιωπής

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ «ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ»

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2007

Στον στόχο που η Δημοτική Αρχή και οι πολίτες της Ελευσίνας έθεσαν τα τελευταία χρόνια για την ανέλιξη της μορφωτικής και πολιτιστικής ζωής, δίνεται συνέχεια με εικαστικά γεγονότα που ενδυναμώνουν την παρουσία μας στο εικαστικό και πολιτιστικό γίγνεσθαι της χώρας.

Με την φετινή έκθεση ζωγραφικής του Σαράντη Καραβούζη, το κοινό της πόλης μας, και όχι μόνο, θα έχει την δυνατότητα να γνωρίσει και να απολαύσει τις εικαστικές δημιουργίες ενός καλλιτέχνη με παγκόσμια εμβέλεια, ενός Έλληνα της διασποράς που ζει και δημιουργεί στη Γαλλία.

Καλούμαστε να υπηρετούμε με σταθερότητα και συνέπεια τη συνεχή αναβάθμιση και προβολή της Ελευσίνας με πρωτοβουλίες σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής.

Αυτό άλλωστε επιβάλλει η ίδια η ιστορία της πόλης μας και η περιλαμπρή παρακαταθήκη μας, αυτό απαιτούν οι σύγχρονες αντιλήψεις μιας ολοκληρωμένης και σύγχρονης πόλης.

Η όλη προσπάθεια μάς επιτρέπει να οραματιζόμαστε με αισιοδοξία το μέλλον.

Θέλω να ευχαριστήσω την εταιρεία TITAN A.E., χάρη στην ευγενική χορηγία της οποίας πραγματοποιείται αυτή η έκθεση, τον συλλέκτη κ. Κώστα Ιωαννίδη για την πολύτιμη βοήθειά του στην οργάνωση της έκθεσης καθώς και την κ. Μπία Παπαδοπούλου - Ιστορικό Τέχνης για την επιμέλειά της καθώς επίσης όλους όσους με την προσφορά τους συμβάλλουν στην ανάπτυξη θετικών πρωτοβουλιών που έχει ανάγκη η πόλη της Ελευσίνας.

Γιώργος Αμπατζόγλου
Δήμαρχος Ελευσίνας

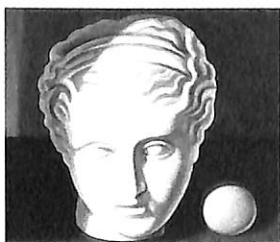
Όταν το 2005 εγκαινιάστηκε το Πολιτιστικό Κέντρο «Λεωνίδας Κανελλόπουλος» όραμά μας ήταν να συνεισφέρουμε στην προβολή της ιστορικής πόλης της Ελευσίνας, τιμώντας παράλληλα τη μνήμη του, επί σειρά ετών Προέδρου της Α.Ε. Τιμέντων ΤΙΤΑΝ, Λεωνίδα Κανελλόπουλου, με την πραγματοποίηση μιας έκθεσης κάθε χρόνο στις 5 Ιουλίου, ημερομηνία γέννησής του.

Τη σκυτάλη παραλαμβάνει φέτος ένας από τους πιο αξιόλογους σύγχρονους έλληνες δημιουργούς, ο Σαράντης Καραβούζης.

Μέσα από μια πρωτότυπη και εντυπωσιακή σε εύρος έκθεση, το έργο του Σαράντη Καραβούζη ξεδιπλώνει έναν ονειρικό κόσμο, όπου η ακρίβεια συναντά τη λεπτομέρεια και το ανθρώπινο στοιχείο αναζητά την επιστροφή στις πανάρχαιες ρίζες του πολιτισμού μας.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω το Δήμαρχο Ελευσίνας κ. Γιώργο Αμπατζόγλου και το Δημοτικό Συμβούλιο της πόλης για τη συμβολή τους στην πραγματοποίηση αυτής της έκθεσης.

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ στον συλλέκτη κ. Κώστα Ιωαννίδη, που τα τελευταία χρόνια μοιράζεται γενναιόδωρα μαζί μας το πάθος του για την τέχνη, προωθώντας την ιδέα της εξάπλωσής της πέρα των τειχών της πρωτεύουσας.

Νέλλος Α. Κανελλόπουλος

Ύστερα από δύο επιτυχημένες εκθέσεις που πραγματοποιήθηκαν στο Πολιτιστικό Κέντρο «Λεωνίδα Κανελλόπουλος», δωρεά της τσιμεντοβιομηχανίας TITAN Α.Ε. στον Δήμο Ελευσίνος, ως συμβολή στην πολιτιστική αναβάθμιση της περιοχής, διοργανώνουμε φέτος, με την οικονομική στήριξη των ίδιων πάντα φορέων, μια ακόμα αξιόλογη έκθεση ενός καταξιωμένου ζωγράφου της διασποράς, του Σαράντη Καραβούζη.

Ο Καραβούζης αποφοιτά από την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας με καθηγητή τον μεγάλο δάσκαλο Γιάννη Μόραλη ενώ με μια υποτροφία της γαλλικής κυβέρνησης συνεχίζει τις σπουδές του στην Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts στο Παρίσι. Η πόλη του φωτός θα τον κρατήσει από τότε, όπως κράτησε πολλούς ακόμα έλληνες καλλιτέχνες και διανοούμενους. Στο Παρίσι συναντά τον Τεριάντ με τον οποίο δημιουργείται μια στενή και ζεστή φιλία με πολύτιμες ανταλλαγές απόψεων για τον πολιτισμό και την τέχνη. Οι δημιουργοί μας της διασποράς τιμούν με το έργο τους και προβάλλουν επάξια τον τόπο που γεννήθηκαν, ανεξάρτητα αν πολλές φορές ο τόπος αυτός τους γυρίζει την πλάτη.

Έχω την τύχη να είμαι στενός φίλος του Καραβούζη, αυτού του σεμνού και αθόρυβου καλλιτέχνη. Έχουμε περάσει μαζί αμέτρητες ώρες συζητώντας για το αιώνιο πρόβλημά μας: τη ζωγραφική. Θαυμάστης και μελετητής του Giorgio de Chirico, με τον οποίο γνωρίζεται προσωπικά στο Παρίσι. Ο Καραβούζης οδηγείται σε μια ζωγραφική όπου επικρατεί η μεταφυσική ατμόσφαιρα. Η μαγεία των χρωμάτων, ο επιβλητικός φωτισμός, η τελειότητα του σχεδίου, η σκηνογραφική τοποθέτηση των αντικειμένων στο χώρο είναι τα αντιπροσωπευτικά χαρακτηριστικά του συνόλου του έργου του.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Δήμαρχο Ελευσίνος, κ. Γιώργο Αμπατζόγλου, για την παραχώρηση του χώρου, την τσιμεντοβιομηχανία TITAN Α.Ε. για την οικονομική στήριξη της έκθεσης αλλά και για την ευρύτερη προσφορά της έτσι ώστε να παραμείνει το Πολιτιστικό Κέντρο ενεργό προσφέροντας στο κοινό υψηλού επιπέδου εκθέσεις. Τέλος, ευχαριστώ την ιστορικό τέχνης κ. Μπία Παπαδοπούλου για την επιμέλεια της έκθεσης και του καταλόγου καθώς και όσους συνεργάστηκαν σε αυτό το εγχείρημα συμβάλλοντας στην ποιοτική παρουσίαση ενός καλλιτέχνη, η ζωγραφική του οποίου αποτελεί πραγματική προσφορά στον τόπο μας.

Κώστας Ιωαννίδης
Πρόεδρος Δημοτικής Πινακοθήκης Δελφών
Επίτιμος Σύμβουλος Δημοτικής Πινακοθήκης Χανίων

Ήχοι της σιωπής

«Η ζωγραφική μου θα ήθελα να είναι ο λόγος χωρίς ήχο ή μάλλον ο ήχος της σιωπής. Θέλω να διατηρήσω αυτή την σιωπή που τελικά καλύπτει τον χώρο που ζήσαμε και που ακούστηκε το πέρασμά μας. Θέλω να υπάρχει κάτι από την προαίσθηση ενός συμβάντος που θα επακολουθήσει ή ο απόηχος από το γεγονός που ήδη πέρασε αλλά που δεν έχει σβήσει ακόμα από την μνήμη μας».

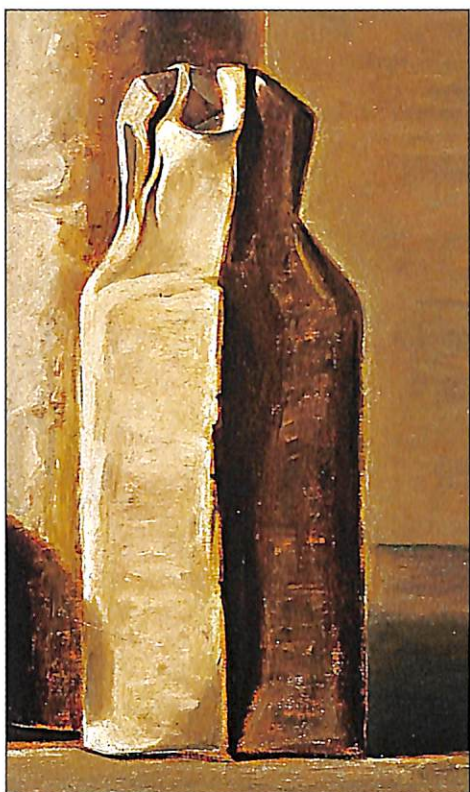
*Σαράντης Καραβούζης
Απόσπασμα από τον κατάλογο KARAVOUSIS, Galerie Argo, ART ATHINA 4 - 96.*

Ο Σαράντης Καραβούζης παραμένει πάνω από τριάντα χρόνια πιστός στο ζωγραφικό του όραμα, ένα όραμα που αέναα τροφοδοτείται από τα πολιτιστικά και βιωματικά σπαράγματα της μνήμης. Στοιχειωμένος από έναν κόσμο σιγής και μοναξιάς, σκηνογραφεί εικόνες που υπαινίσσονται καταστάσεις, ενεργοποιώντας τον νου και προτρέποντας τη φαντασία του θεατή να επινοήσει ένα νέο μαγικό παραμύθι, πέρα από το ορατό. Διαφυλάσσει από τη λήθη συλλογικές ιστορικές αξίες, αναδεικνύοντας παράλληλα την ομορφιά και τη σαγήνη των ασήμαντων αντικειμένων που μας περιβάλλουν.

Τι είναι άλλωστε η τέχνη; «Η τέχνη είναι το μοιραίο δίχτυ που πιάνει πάνω στο πέταγμα, σαν μυστηριώδεις πεταλούδες, τις παράξενες στιγμές που από αθωότητα ή και από αφηρημάδα δεν τις προσέχει ο κοινός άνθρωπος», έγραφε ο Giorgio de Chirico στο άρθρο του «Περί Μεταφυσικής Τέχνης» που δημοσιεύτηκε το 1919 στο περιοδικό "Valori Plastici"¹, έντυπο που εκδιδόταν

στη Ρώμη και το οποίο διακατεχόταν, από το πρώτο ήδη τεύχος, από την Μεταφυσική ιδέα.

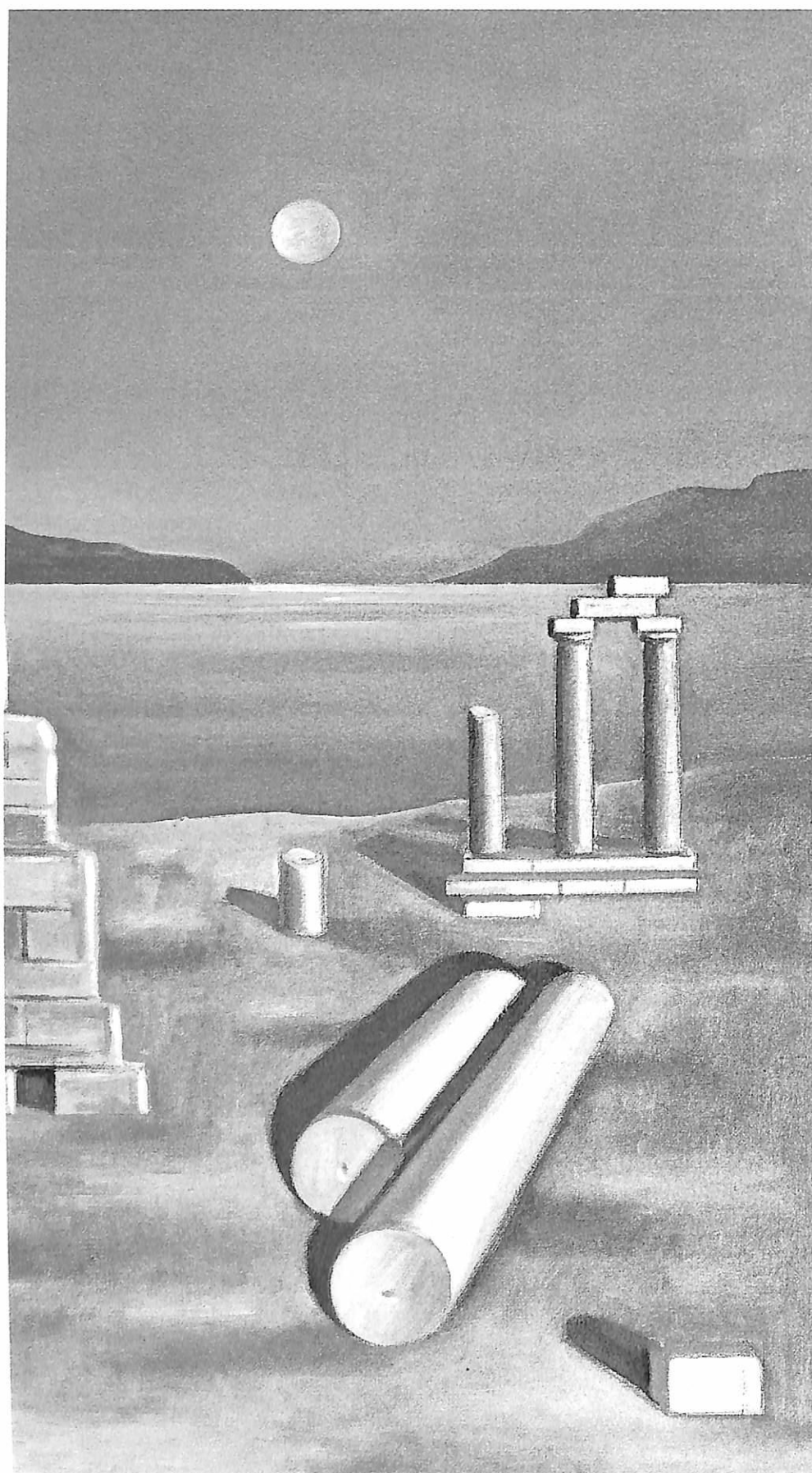
Η βραχύβια Μεταφυσική Σχολή ζωγραφικής σχηματοποιήθηκε στη Ferrara της Ιταλίας το 1917 από τον De Chirico, τον αδελφό του Alberto Savinio και τον φουτουριστή Carlo Carrà και είχε διάρκεια μόλις δύο χρόνια. Απέκτησε ελάχιστους άμεσους πιστούς οπαδούς -μεταξύ των οποίων, στην πρώιμη φάση του, τον Giorgio Morandi- αλλά επηρέασε βαθύτατα, κυρίως η τέχνη του De Chirico, το εκκολαπτόμενο τότε κίνημα του σουρεαλισμού. Η Μεταφυσική Σχολή επεδίωκε να προκαλέσει την αίσθηση μιας «μετατοπισμένης», μαγικής πραγματικότητας μέσα από την φαινομενικά ρεαλιστική και αντικειμενική αναπαράσταση του κόσμου. Βασιζόταν σε παράδοξες συσχετίσεις, απροσδόκητες αντιπαραθέσεις ή/και άλογους συνδυασμούς που προέκυπταν από την επίμονη παρατήρηση της καθημερινής ζωής και δεν επικαλούσαν το βασίλειο των ονείρων, όπως έκαναν λίγο αργότερα οι σουρεαλιστές².

Στο Παρίσι του 1967 όπου βρέθηκε ο εικοσιεννιάχρονος Καραβούζης με υποτροφία της γαλλικής κυβέρνησης για να συνεχίσει τις σπουδές του στην Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts, ήρθε σε επαφή με την τέχνη του Morandi –αναδρομική έκθεση του οποίου είδε στο παλιό Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης, νυν Palais de Tokyo– αλλά και με το έργο του De Chirico που είχε την τύχη να γνωρίσει από κοντά το 1975. Εντυπωσιάζεται κυρίως από τη ζωγραφική του πρώτου διότι, όπως λέει ο ίδιος, «ο De Chirico κάνει ποίηση, ενώ ο Morandi προσπαθεί να κάνει την πραγματικότητα, ποίηση»³, κάτι που εννοιολογικά αρμόζει περισσότερο στην ψυχροσύνθεση του έλληνα καλλιτέχνη. Στις διαχρονικές νεκρές φύσεις του Morandi, ο Καραβούζης αναγνωρίζει τη μνημειακή διάσταση που προσλαμβάνουν θέματα επαναλαμβανόμενα και απολύτως κοινότοπα, όπως βάζα και μπουκάλια, χάρη στην τοποθέτηση συχνά των ίδιων, ευτελών αντικειμένων με διαφορετικό τρόπο στο ζωγραφικό χώρο.

με άλλα λόγια, χάρη στη δύναμη και την αυτοτέλεια της σύνθεσης. «Μεταφυσική των ταπεινών αντικειμένων»⁴, είχε χαρακτηρίσει ο De Chirico τους πίνακες του ιταλού συναδέλφου του που μάγεψαν τον Καραβούζη για έναν ακόμα λόγο: τη διαύγεια της δομής τους και την αίσθηση της κλασικής τάξης, μορφολογικά χαρακτηριστικά που ταυτίζει, όπως όλοι άλλωστε, με την αρχαία ελληνική τέχνη.

Τέλη της δεκαετίας του '60, ο Καραβούζης αρχίζει να ζωγραφίζει απέρριπτες νεκρές φύσεις, στο ύφος του πίνακα «Σύνθεση με τυλιγμένα αντικείμενα» (1973), έργο που αποτελεί τη χρονολογική αφετηρία της παρούσας έκθεσης. Καταφέρνει και αυτός να μετατρέψει την πραγματικότητα σε ποίηση, χάρη στη γαλήνια ατμόσφαιρα που εκπέμπει η σύνθεση και την καθαρή διάταξη των εικονιζόμενων μπουκαλιών τα οποία κρύβονται κάτω από τη φτηνή λαδόκολλα σαν μυστηριώδεις, ανώνυμες υπάρξεις. Δύο χρόνια αργότερα ζωγραφίζει την «Επιγραφή», μεγεθύνοντας στον

καμβά ένα αρχαιολογικό θραύσμα: λιτό έργο, δυνατό, συμπυκνωμένο και λακωνικό. Η αποσπασματική γραφή πάλι λειτουργεί σαν μυστήριο, αφήνοντας ελεύθερη τη φαντασία του θεατή να συμπληρώσει τις λέξεις και να νοηματοδοτήσει, με αυτόν τον τρόπο, ποικιλότητα, τον πίνακα.

Παράλληλα, κάνει το πρώτο από τα αρχαιολογικά τοπία του, «τοπία μνήμης» τα αποκαλεί εύστοχα η Νίκη Λοϊζίδη⁵. Επίκεντρο της ζωγραφικής του γίνεται το ιερό νησί του Απόλλωνα, η έρημη από απλούς κατοίκους Δήλος, όπου ο Καραβούζης είχε την ευτυχία να βιώσει, μοναδικά, δέκα χρόνια νωρίτερα, το 1965. Συνεργαζόμενος με τον Γιάννη Κολέφα για τη συντήρηση των ψηφιδωτών της αρχαίας πολιτείας, έζησε εκεί για ένα μήνα, απορροφώντας και αφομοιώνοντας την απόλυτη ησυχία του νησιού όταν έφευγαν το μεσημέρι οι επισκέπτες με το τελευταίο караβάκι. «Μόνο βράχια, θάλασσα και αρχαία», θυμάται ο Καραβούζης, και ... «ήχοι της σιωπής».

Τα ελεύθερα απογεύματά του εξερευνούσε το μοναχικό τοπίο, αφουγκραζόταν τα αγάλματα, επικοινωνούσε μαζί τους σαν μύστης κάποιας ξεχασμένης θρησκείας, νόμιζε, λέει, ότι ξαφνικά θα του μιλούσαν οι ψυχές τους. Με φωτογραφίες, σχέδια και ακουαρέλες έπαιρνε επί τόπου τις εικαστικές σημειώσεις του, οι οποίες έμελλαν να καρποφορήσουν μακριά από το νησί του Ολύμπιου θεού, στη σύγχρονη πόλη του φωτός και δεύτερη πατρίδα του, το Παρίσι.

Ο Καραβούζης εμφυσά με ζωή τα κρυφά μυστικά του, τα αποθηκευμένα βαθιά στο υπαρξιακό ασυνείδητο. Αναπαράγει στους πίνακές του την ατμόσφαιρα της σιγής της Δήλου, του παγωμένου χρόνου της, των αόρατων παλλόμενων ψυχών που αισθάνεται κανείς ότι ίπτανται πάνω από τους ιερούς ναούς και τις καθημερινές κατοικίες μιας άλλοτε ζωντανής κοινωνίας. Η

Κλεοπάτρα και ο Διοσκουρίδης, που οι ανδριάντες τους κάποτε φιγούραραν υπερήφανα στην είσοδο του δήλιου σπιτιού τους, σπαράγματα πέτρας πια, μαρτυρίες ενός πολιτισμού που διασώθηκε μέσα στους αιώνες, διεισδύουν σε πολλές συνθέσεις του. Αλλάζουν θέσεις μέσα στα έργα του σαν ζωντανοί άνθρωποι που κυκλοφορούν ανέμελα στο οικείο καθημερινό περιβάλλον τους. Είναι οι ηθοποιοί του Καραβούζη και εκείνος είναι ο σκηνοθέτης τους.

Τα «τοπία μνήμης» εκπέμπουν τη μεταφυσική ατμόσφαιρα του De Chirico, μια ατμόσφαιρα ερημική, αινιγματική και μετέωρη: αναδύεται απολύτως φυσικά καθώς είναι απόρροια της μετουσίωσης καθαρά προσωπικών βιωμάτων, μια εικονογραφική μεταφορά της νοητικής παλινδρόμησης του Καραβούζη στο αχανές πεδίο του χρόνου. Για τον έλληνα καλλιτέχνη της διασποράς, οι πρώιμοι πίνακες του De Chirico και του Morandi, λειτουργούν σαν πηγή δύναμης, σαν μια επιβεβαίωση, ενθαρρύνοντάς τον να αντισταθεί στην αφηρημένη ζωγραφική που επικρατούσε τότε στο Παρίσι προκειμένου να ακολουθήσει την εσωτερική φωνή του, την πηγαία φωνή της αλήθειας.

Την ιδιότυπη σχέση ηθοποιού-σκηνοθέτη καλλιεργεί ο Καραβούζης με όλα ανεξαιρέτως τα πρωταγωνιστικά στοιχεία των έργων του. Επιστήθιοι φίλοι του δεν είναι μόνο τα θραύσματα των αρχαίων αγαλμάτων αλλά και τα άψυχα αντικείμενα της καθημερινότητάς του, σπαράγματα και αυτά του ιδιωτικού του κόσμου. Στις πιο πολύπλοκες, από πλευράς σύνθεσης, νεκρές φύσεις του, επανεμφανίζονται συστηματικά τα ίδια εικονογραφικά στοιχεία και γίνονται, έτσι, απολύτως οικεία και σε μας, τους ηδονοβλεψίες του εικαστικού ψυχογραφήματος. Τα αρχαία κεφάλια, μόνιμη παραπομπή στον οικουμενικό πολιτισμό της Ελλάδος, συνυπάρχουν με ένα επιτραπέζιο

ρολόι –αναφορά στο πέρασμα του χρόνου- και με σύνεργα της ζωγραφικής τα οποία λειτουργούν σαν αυτοβιογραφικά αποσπάσματα. Αφημένα καθημερινά ρούχα και ερωτικές γυναικείες γόβες συχνά συνομιλούν με ένα προσώπειο, κατ'εξοχήν σύμβολο της μεταμόρφωσης και του μυστηρίου, ή μ' ένα κλειδί, αλληγορία του κρυμμένου μυστικού. Στο εικαστικό παιχνίδι εισχωρεί και ένας οβάλ καθρέφτης για να συμβάλλει με τις αντανakλάσεις των ειδώλων και τις ψευδαισθησιακές προβολές του στην αύρα του αινίγματος.

Οι ίδιοι μικροί, αγέραστοι και ακάματοι ηθοποιοί συνέχεια αλλάζουν ρόλους και θεατρικές σκηνές: κατοικούν σε διαφορετικούς πίνακες και αφηγούνται νέες ιστορίες. Με την δεξιοτεχνική υποκριτική τους ξεγελούν ακόμα και τον καλλιτέχνη που βλέπει στις πτυχώσεις μιας καμπαρτίνας, τις πτυχώσεις των χλαμύδων των ανάγλυφων του Παρθενώνα ή σε ένα σπασμένο πιάτο την εικόνα των θρυμματισμένων μαρμάρων.

Η αίσθηση του αιωρούμενου μυστηρίου χαρακτηρίζει το σύνολο των έργων του Σαράντη Καραβούζη. Οι εσωτερικοί χώροι του σπιτιού του

στο Παρίσι απεικονίζονται άδαιοι, θυμίζοντας το μεταφυσικό, ερημικό τοπίο της Δήλου. Οι μισάνοιχτες πόρτες διεγείρουν την περιέργεια, προκαλώντας στον θεατή την επιθυμία να εισχωρήσει στο έργο, σαν λιλιπούτειος πρωταγωνιστής, για να ανακαλύψει το άγνωστο. Οι διαυγείς συνθέσεις ανασύρουν στην επιφάνεια τον παράδοξο συνειρμό του λαβυρίνθου λόγω των αλληπάλληλων ανοιγμάτων. Η κάθε πόρτα οδηγεί νοητικά σε διαφορετικούς αινιγματικούς τόπους που υπόσχονται πρωτόγνωρες περιπέτειες και μαγικές εμπειρίες.

Οι τρεις βασικές θεματικές σειρές του Καραβούζη –οι νεκρές φύσεις, τα αρχαιολογικά τοπία και οι κενοί, αστικοί εσωτερικοί χώροι– συχνά εμπλέκονται. Εικονογραφικά τμήματα της μιας ενότητας εισχωρούν στην άλλη, απαρτίζοντας ένα εικαστικό θέατρο αλληλένδετων στοιχείων. Οι οπτικές αφηγήσεις, με τους ελάχιστους ήρωες, είναι ανεξάντλητες και ο Καραβούζης, πάντα εκεί, έτοιμος να διηγηθεί καινούργιους μύθους, με ένα τέλος αμφίβολο και μετέωρο, ανοιχτό σε προσωπικές ερμηνείες...

Μπία Παπαδοπούλου
Ιστορικός Τέχνης

¹ Περιοδικό "Valori Plastici" (I, αρ. 4-5, Απρίλιος-Μάιος 1919). Το προαναφερθέν κείμενο αναδημοσιεύεται μεταφρασμένο στο βιβλίο του Νίκου Βασιλάκου, *Τζιόρτζιο Ντε Κίρικο: Ο μέγας μεταφυσικός*, εκδ. Ύψιλον, Αθήνα, 1986, σελ. 113. Ο όρος μεταφυσική τέχνη χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά από τον Guillaume Apollinaire για να χαρακτηρίσει τη ζωγραφική που έκανε ο Ντε Κίρικο από το 1911, κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο Παρίσι, ό.π., σελ. 12.

² H. Chipp, με τη συνεργασία των P.Selz & J.Taylor, *Theories of Modern Art*, University of California Press, 1968, σελ. 446.

³ Από συζήτηση της γράφουσας με τον καλλιτέχνη, στο σπίτι του στην Αθήνα, στις 21 Μαρτίου 2007. Οι υπόλοιπες αναφορές σε αναμνήσεις ή σκέψεις του Καραβούζη που αναφέρονται στο κείμενο προέρχονται από την ίδια συζήτηση.

⁴ Νίκος Βασιλάκος, ό.π., σελ. 13.

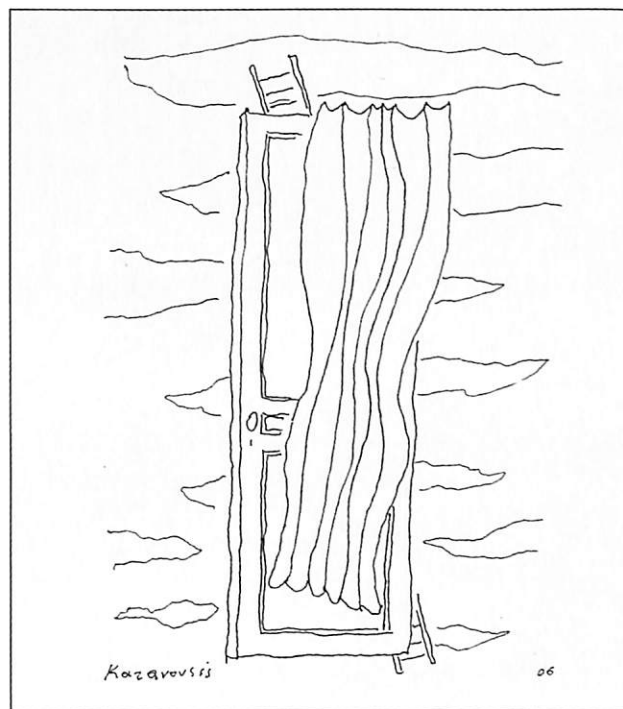
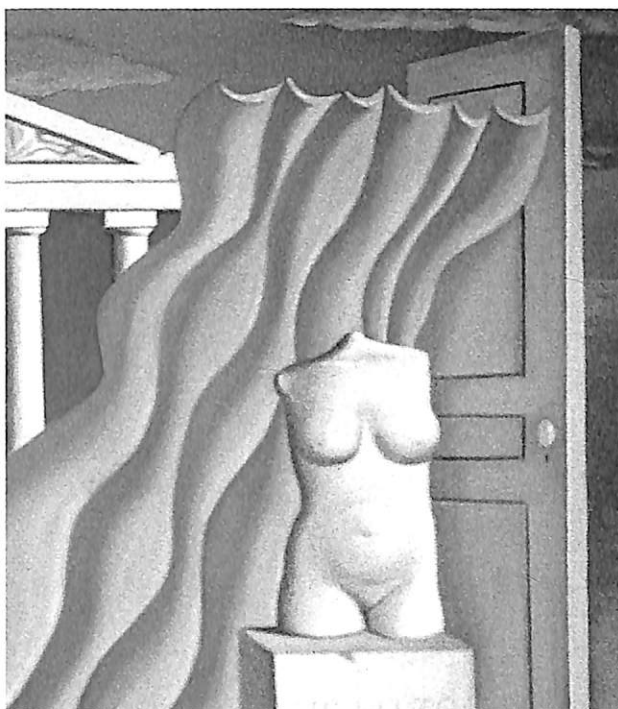
⁵ Νίκη Λοϊζίδη, *Καραβούζης*, εκδ. Ζυγός, 1978.

Μία άλλη προσέγγιση της ποιητικής του Σαράντη Καραβούζη

Η προσφορά μου σ' αυτό το σημαντικό εκθεσιακό γεγονός που αφορά το έργο του Σαράντη Καραβούζη, είναι να απευθύνω ένα σύντομο χαιρετισμό εγκάρδια αφιερωμένο στη συνολική καλλιτεχνική του κατάθεση και προπάντων, αφιερωμένο σε μια φίλια που διαρκεί εδώ και δεκαετίες. Δεν είναι ωστόσο λίγες οι φορές – κι αυτό το έχω επανειλημμένα διαπιστώσει – που οι τυχόν περιορισμοί ως προς την έκταση ενός κειμένου τελικά ενισχύουν, αντί να αποδυναμώνουν, την δυνατότητα μας για ουσιαστική προσέγγιση των πραγμάτων. Θα έλεγα λοιπόν ότι αποδεσμευμένη από φροντίδες καθαρά επιστημονικής τάξης, θα μπορέσω να εκφραστώ σε μιαν άλλη γλώσσα, πιο απλή και ίσως πιο περιεκτική.

Το έργο του Σαράντη Καραβούζη κρίθηκε μέχρι σήμερα και από τις επιδράσεις που δέχτηκε από δημιουργούς και κινήματα του 20ου κυρίως αιώνα. Από την *Pittura Metafisica* του Giorgio de Chirico, από το έργο του Giorgio Morandi αλλά και από καλλιτέχνες της βελγικής λεγόμενης πτέρυγας του κινήματος όπως ο René Magritte και ο

«μανιεριστής» Paul Delvaux. Οι επιδράσεις μάλιστα αυτές διαμόρφωσαν – ή υποτίθεται ότι διαμόρφωσαν – τις βασικές ορίζουσες των εικαστικών αναζητήσεων και της συμβολικής γλώσσας του καλλιτέχνη. Είναι όμως σίγουρο ότι τα πράγματα έγιναν έτσι ή μήπως στην τέχνη – όπως εξάλλου συμβαίνει και στη ζωή – επηρεαζόμαστε από αυτούς που απλά μας «θυμίζουν» τις ήδη υπάρχουσες επιλογές μας; Γιατί πως αλλιώς να εξηγήσω εκείνο το φασματικό τοπίο από την Αθήνα (του 1957) έργο που φιλοτεχνήθηκε πριν ακόμη παρακολουθήσει μαθήματα στην Α.Σ.Κ.Τ; Η σύνθεση – η οποία θυμίζει αρκετά την Άποψη του Τολέδου του El Greco- δεν είναι ούτε ρεαλιστική, ούτε ονειρική, ούτε ακριβώς εξπρεσιονιστική, αλλά μια τελείως απρόσμενη εικόνα της «Αθήνας με την Ακρόπολη», η οποία καταθέτει μια πρώιμη αλλά καθοριστικής σημασίας αντίληψη για τον κόσμο και τα πράγματα. Αυτό το μικρό σε διαστάσεις υπερβατικό τοπίο λειτουργεί σαν κλειδί για την αποκρυπτογράφηση της συμβολικής γλώσσας του καλλιτέχνη.

Μιλώντας για συμβολική γλώσσα δεν εννοώ την «σκηνοθετική» διευθέτηση των αντικειμένων η οποία πράγματι καλλιεργεί την ατμόσφαιρα του αινίγματος και του μυστηρίου, αλλά κάτι άλλο πολύ πιο δύσκολα αντιληπτό. Πρόκειται για ένα βαθύ αίσθημα νοσταλγίας και απορίας που μοιάζει να «κρύβεται» πίσω από κοινόχρηστα σύμβολα της φθοράς και του εφήμερου όπως π.χ η μάσκα, το ρολόϊ, ή ο καθρέφτης. Κυρίως πρόκειται για αίσθημα απορίας απέναντι στο νομοτελειακό γεγονός της φθοράς και προπάντων της απώλειας και του θανάτου. Όλες οι θεματικές ενότητες που ζωγράφισε, από τα επιτραπέζια αντικείμενα της δεκαετίας του '60 και τις παραπλανητικές πόρτες των λαβύρινθων έως τις «συνάξεις» των αγαλμάτων στα αρχαιολογικά τοπία της Δήλου, προδίδουν τη νοσταλγική εμμονή σ' αυτό το «ίχνος» που αφήνει η ζωή πάνω στην υφή και το σχήμα των πραγμάτων. Τι είναι πράγματι ζωντανό και τι θα πρέπει τελικά να θεωρούμε ως φάσμα; Μήπως η

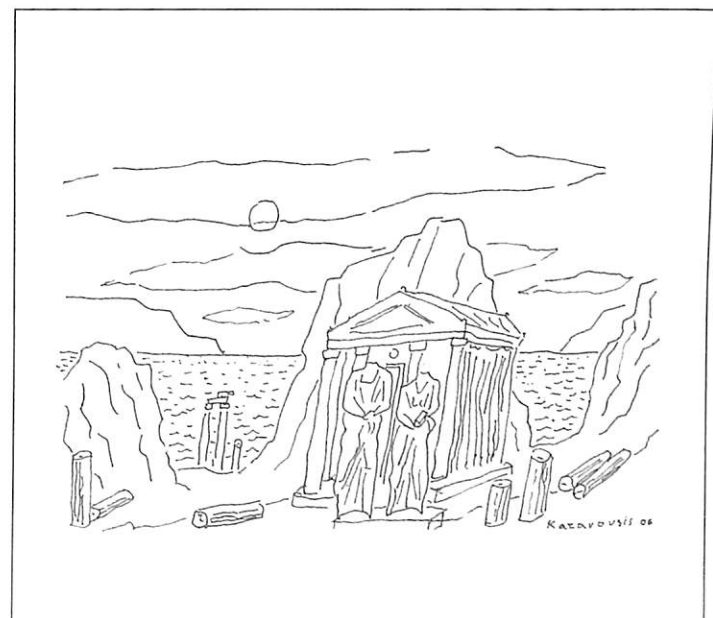
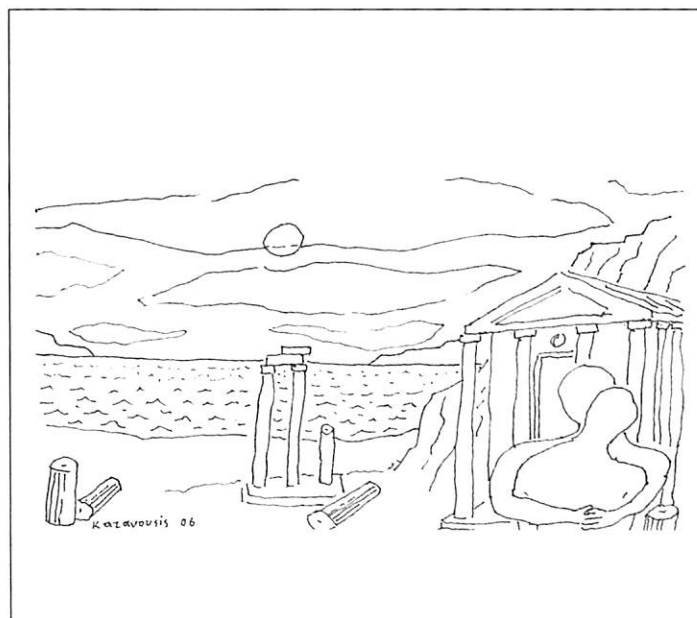
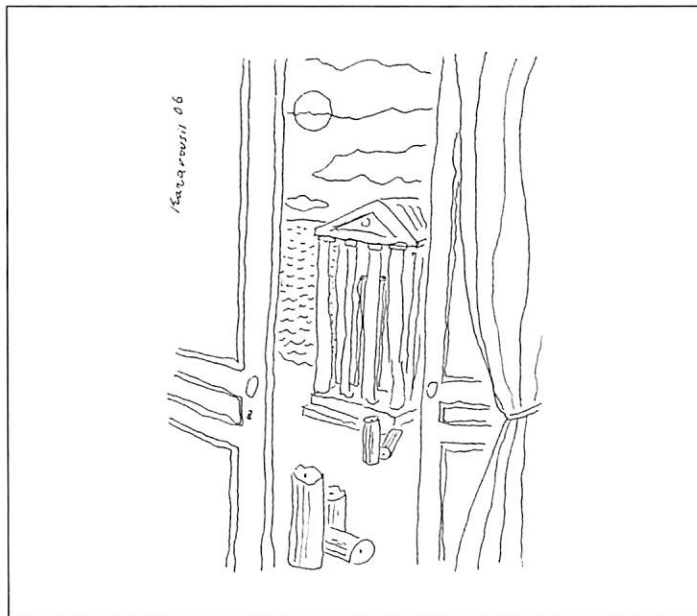
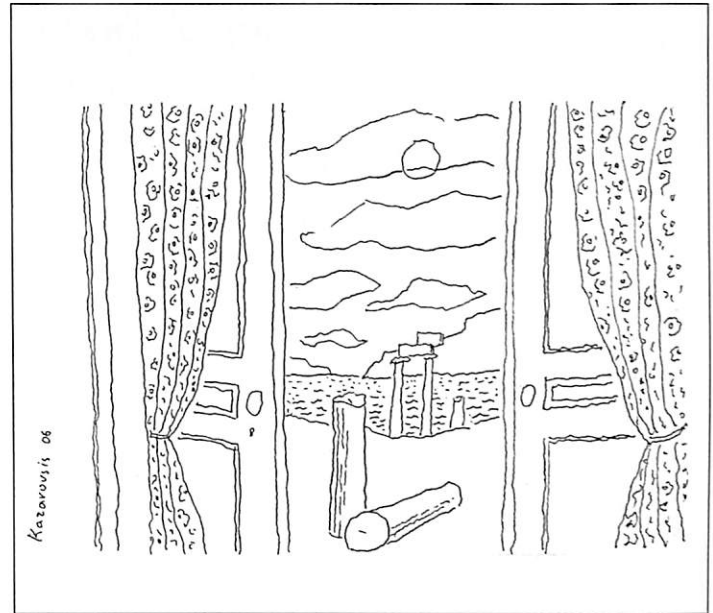
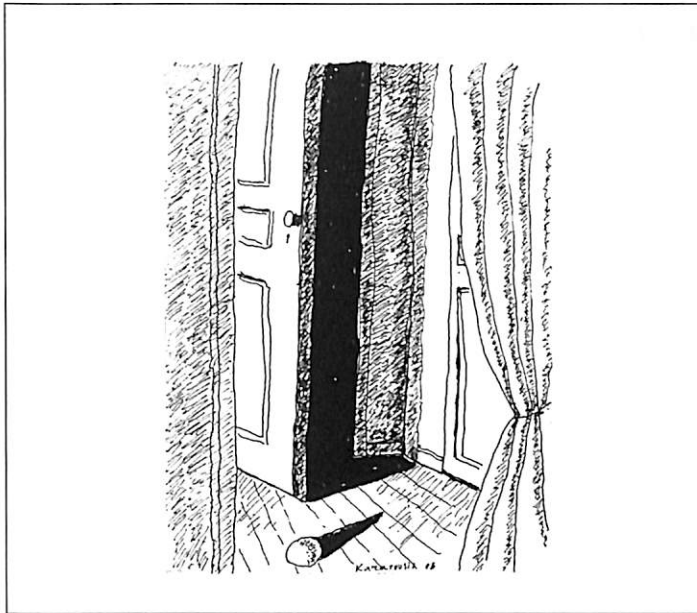
αληθινή ζωή δεν είναι τίποτε άλλο εκτός από συνείδηση και μνήμη;

Γιατί έχω την αίσθηση ότι η συμβολική γλώσσα του Σαράντη Καραβούζη (είτε για αντικείμενα πρόκειται, είτε για μυστικές πόρτες – εισόδου στους λαβύρινθους του υποσυνειδήτου, είτε για συναντήσεις της Κλεοπάτρας και του Διοσκουρίδη υπό το σεληνόφως της Δήλου) είναι μια μακριά, σιωπηλή και προπάντων, επιτύμβιου χαρακτήρα αφήγηση για την «κοινή τύχη» των ανθρώπων και των πραγμάτων;

Όμως κάτι μου λέει ότι ο εσωτερικευμένος στοχασμός του αγγίζει ένα τέλος γιατί η ατμόσφαιρα των τελευταίων έργων του, αρχίζει να διαπνέεται από ένα αίσθημα απελευθέρωσης. Αναφέρομαι σ' αυτές τις ζωηρά χρωματισμένες «κουρτίνες» που ευδιάθετα μετεωρίζονται μέσα σ' ένα καταγάλανο ουρανό.

Νίκη Λοϊζίδη
Αθήνα, Απρίλης 2007

KARAVOUSIS

Η ζωγραφική του Καραβούζη: Μορφές από το ορυχείο της μνήμης

Ο Σαράντης Καραβούζης ανήκει στους ζωγράφους που προτείνουν στον μνημονικό τους ορίζοντα, το δικό τους μικρό σύμπαν, τον δικό τους κόσμο. Το φανταστικό μουσείο μας θα ήταν φτωχότερο χωρίς αυτόν. Αν έχεις κάποτε διαβεί το κατώφλι αυτού του κόσμου νομίζεις ότι τον ήξερες από πάντα. Που τον αντάμωσες; στη ζωγραφική ή στα όνειρά σου; Απάντηση δεν υπάρχει. Γιατί παρόμοιες εικόνες θησαύρισε κάποτε η αίσθησή σου ανάλογα με τον χρόνο και τη διάθεση. Εικόνες

μνημονικές, εικόνες διαθλασμένες μέσα από την απόσταση, εικόνες ανασυρμένες από τις προσχώσεις της λήθης, πασπαλισμένες με την πάχνη του καιρού και των παλιών σεβάσμιων πραγμάτων. Αυτή είναι θαρρώ η μαγεία της τέχνης του Καραβούζη: να παρεμβάλλει ανάμεσα στον κόσμο του και σε μας ένα διάφραγμα, ένα αόρατο γυάλινο τοίχο που μας μεταβάλλει σε θεατές ενός δρώμενου, που έχει συντελεστεί χρόνια, αιώνες πριν. Είναι το αποτύπωμα ενός παλιού υπερσυντέλικου.

Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα

Καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών

Διευθύντρια Εθνικής Πινακοθήκης

Απόσπασμα από τον κατάλογο *Καραβούζης*, Δημοτική Πινακοθήκη Πατρέων, 1994

Γαιώδη χρώματα σε χαμηλούς τόνους και αρμονικά δοσμένα, που ανάμεσά τους κάποιο έντονο κόκκινο δεν διασπά αλλά απεναντίας δένει τη σύνθεση, ένας χώρος που υποβάλλει με τη συμβολική αξία που αποκτούν οι μισάνοικτες πόρτες, τα ριγμένα υφάσματα, τα τακτικά τοποθετημένα μπουκάλια, τα σκοτεινά τοπία, η εντύπωση μιας παράξενης πράξης που συντελείται και ενός αόριστου μυστηρίου που πλανάται, είναι η προσωπική κατάθεση του Καραβούζη. Σύζευξη άσχετων φαινομενικά μεταξύ τους πραγμάτων σ' ένα κράμα συγκινησιακής και διανοητικής επινοητικότητας, καλεί το θεατή να επικεντρώσει την προσοχή του στην «ιδέα» που διατρέχει το έργο, όχι εκφράζοντας συναισθήματα αλλά

αναλύοντας τα, εξερευνώντας τα βάθη της συνείδησης.

Το υπερβατικό φως που διαχέεται στα αντικείμενα, η αίσθηση της ερημιάς που κατακλύζει τα τοπία, η απουσία κάθε κίνησης και δράσης από τις συνθέσεις του και η απέραντη ηρεμία που μεταδίδεται στο θεατή, είναι στοιχεία που πνευματικοποιούν το χώρο και οδηγούν στη σφαίρα του εξωπραγματικού. Και η ίδια μεταφυσική, μαγική ατμόσφαιρα του χώρου διατηρείται και όταν ακόμη το φως χάνει την υπερβατική του υφή και γίνεται συγκεκριμένη δέσμη σ' ένα ορισμένο σημείο, που το κάνει να αστράφτει λαμπερό και φωτεινό, λάμψη ελπίδας και προσμονής, υπόσχεσης και προσδοκίας.

Όλγα Μεντζαφού-Πολύζου

Επιμελήτρια Εθνικής Πινακοθήκης

Απόσπασμα από τον κατάλογο *Καραβούζης*, Δημοτική Πινακοθήκη Πατρέων, 1994

Εμμένοντας σε σημαντικούς σταθμούς στο έργο του Σαράντη Καραβούζη, αναγνωρίζουμε τις σπουδαιότερες πτυχές της ζωγραφικής του προσφοράς. Σχεδόν από τα πρώτα του βήματα ανατρέπει τη συνηθισμένη σχέση με την πραγματικότητα. Δεν την παρακάμπτει, περισσότερο την υπερβαίνει και τη μεταβάλλει σε σύμβολα ενός προσωπικού μύθου, μιας καταδικιάς του γραφής. Η μεταφυσική ζωγραφική και ο σουρεαλισμός του ευκολύνουν την προσπάθεια να βρει το σιωπηλό και το άχρονο, μια ονειρική πλευρά του κόσμου που του πηγαίνει και τον εκφράζει.... Με το έργο του ο Καραβούζης κατόρθωσε να

καταλάβει μια σημαντική θέση στη σύγχρονη τέχνη, χωρίς να χρειαστεί να ενδώσει στις υπερβολές νεομανιεριστικών πειραματισμών. Έμεινε πιστός στην καθαρή ζωγραφική, ενώ η λιτότητα της παλέτας του και η αδαμάντινη καθαρότητα του σχεδίου του τον κράτησαν σε υψηλό επίπεδο γνησιότητας και ειλικρίνειας απέναντι στο ίδιο το προσωπικό του όραμα. Η ποιητική μαγεία των συνθέσεών του δείχνει ότι μπόρεσε να μπει στον χώρο της σύγχρονης τέχνης χωρίς να προδώσει στο ελάχιστο την αληθινή τέχνη, η οποία μπορεί να αλλάζει μορφές, ουδέποτε όμως περιεχόμενο.

Στέλιος Λυδάκης

Απόσπασμα από το βιβλίο του ΚΑΡΑΒΟΥΣΗΣ, εκδ. Μέλισσα, 2006

Ο Καραβούζης είναι ένας ζωγράφος σεμνός, σχεδόν διακριτικός, με συνεπή πορεία δεκαετιών σε ένα δρομολόγιο δύσκολο και μοναχικό. Ουσιαστικά προεκτείνει τον Τζιόρτζιο Ντε Κίρικο, με τις στο-

χαστικές νεκρές φύσεις και την επαναφορά του κλασικού μεταφυσικού πνεύματος. Δε νοιάζεται για καινοτομίες, όσο για συνέχεια και συνέπεια.

Χάρης Καμπουρίδης

Απόσπασμα κριτικής, εφ. ΤΑ ΝΕΑ, 5 Ιουλίου 2006

Σαράντης Καραβούζης Η Ψυχογραφία των αντικειμένων

Ο ζωγραφικός κόσμος του Σαράντη Καραβούζη σηματοδοτείται από τη σιωπηλή παρατήρηση ασημάτων αντικειμένων, που σηματοδοτούν τη σπουδαιότητα της ροής του χρόνου. Η λειτουργία των πραγμάτων αυτών τον οδηγεί στη δημιουργία σύνταξη ενός εικονοπλαστικού ημερολογίου, μιας προσωπικής κατάθεσης που έχει σχέση με τους άλλους, γιατί ενσωματώνει τα αντικείμενα στην ψυχογραφία των ανθρώπων. «Νεκρή φύση με αντικείμενα», «Καμπαρντίνα σε καρέκλα», «Τριαντά-

φυλλο με μπουκάλια», «Κεφάλι αγάλματος και παπούτσια» είναι μερικοί ενδεικτικοί τίτλοι συνθέσεών του που καταγράφουν απόηχους γεγονότων, καί όχι τα ίδια τα γεγονότα.

Η μεγάλη του ευαισθησία και η αγάπη στο χρώμα διακρίνεται σε ορισμένες συνθέσεις όπου το θερμό φως ακουμπάει τις πέτρες, τους τοίχους, τα αγάλματα, την ώρα που ο ήλιος δύει, δυναμώνοντάς μας την αίσθηση της τρυφερότητας και του ονείρου. Αποκαλύπτοντάς μας την ομορφιά της

ζωής μακριά από την αδιαλλαξία και την επιθετικότητα των ανθρώπων.

Ο δημιουργός κινείται στον χώρο του ποιητικού ρεαλισμού με μια ηρεμία και απαλότητα στις μορφές του που μας υποβάλλουν ψυχικές καταστά-

σεις σαν έναν ψίθυρο που προδίδει τη συνομιλία των αγαλμάτων. Η απουσία της ανθρώπινης εικόνας είναι έντονη, χωρίς να μπορεί όμως να κρύψει την παρουσία του ανθρώπου.

Τάκης Μαυρωτάς

Εικαστικές καταγραφές 1986-2005, εκδ. Καστανιώτη, 2006.

Les statues pleurent aussi

Elle est retrouvée. Quoi? L' Antiquité. Cette Antiquité, l'Athénien Karavousis la revendique de plein droit. A ne pas confondre avec le néo-hellénisme poétique à la Cocteau, ni avec le néo-classicisme imitant à merveille le carton-pâte à la munichoise. Au fait, chez Karavousis, c' est moins l'Antiquité que la permanence d'un feu caché - oh! le secret est bien gardé! - dans les pierres vives, influx héréditaire sur lequel le temps n' a pas de prise. Il n'est pas impossible que le même sang qui circule dans les artères de Karavousis ait coulé dans celles des sculpteurs, des tailleurs de ces ruines que leur descendant exhume avec leurs inscriptions mutilées. Deux millénaires, trois peut-être, se télescopent dans le présent. On ne voit nul hiatus entre les drapés de ces grandes statues acéphales isolées du paysage lunaire, plus réduit, plus narratif, de Délos, qui se découpent sur l'écran d'un bleu nocturne virant au noir, et les plis aussi souples des imperméables jetés sur des fauteuilles, pétrifiés les uns et les autres par un crayon ou un pinceau inflexible. C'est dire que les objets, si fidèlement reproduits, n'ont aucune importance sinon celle de bons conducteurs.

En moins de deux ans le talent de Karavousis, qu'on eût pu craindre prisonnier de ses formules, les a magnifiquement dépassées. Il s' affirme, et avec quelle autorité, dans les dessins comme dans les huiles. Une lumière havane irradie des portes -il y en a encore- et des natures mortes, et d'élastiques coussins, et des colls ficelés, mais sans la moindre trace allusive de quelque surréalisme attardé. On pense surtout à la série ocrée des meilleures toiles, entre autres à ce triptyque de gabardines. Quant aux dessins, choisis avec un soins qui exclut tout déchet, une très discrète touche colorée, un reflet orangé sur une rose, ou jaune ailleurs, parfois les fait vibrer.

Elle suffit pour vivifier cette matière fallacieusement inerte. Quelle erreur! De ce fragment de colosse -une main, un oeil- qui emplit la surface du tableau, de ce globe aveugle de marbre, blessé, atteint d'une incurable fissure, jaillit l'élément humain sous la forme d'une vraie larme. Emouvant pendentif aussi minéral malgré sa transparence. Les statues pleurent aussi.

Jean - Marie Dunoyer

Le Monde, 9-4-1978

Karavousis A l'ombre de Cocteau

Karavousis est un peu le Cocteau de la peinture contemporaine. Né en Grèce, il vit dans la familiarité des mythes et de la tragédie. Rien de livresque ni d'archéologique dans les tableaux que lui inspirent les ruines au clair de lune. Statues, corps sans têtes tuniques, colonnes brisées, chevaux descendus du fronton d'un temple.

On pense bien sûr à Chirico devant ce répertoire mais le comportement de Karavousis est très différent de celui de l'Italien. Aucune mise en place, encore moins de mise en scène. Les sculptures, les vestiges, vont et viennent en hôtes familiers de la demeure du peintre, évidemment située au bord d'un champ de fouilles avec possibilité de clair de

lune. Quand les personnages statufiés ont fait leur office, ils abandonnent sur place leurs vêtements de travail. La cohabitation avec l'antiquité va de soi, crée un limat débonnaire. Le décor et les héros de la tragédie antique n'ont jamais été aussi peu intimidants.

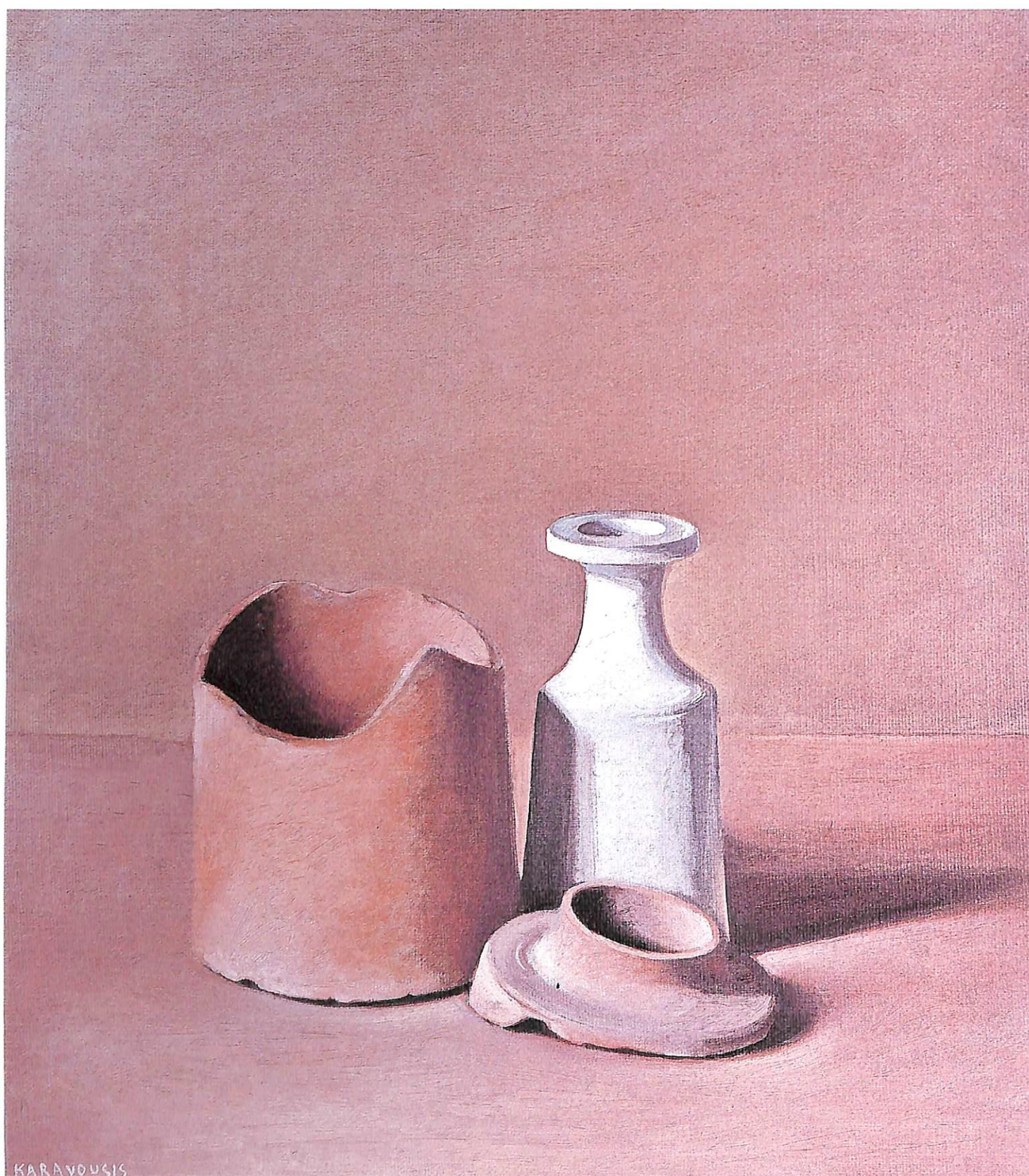
Karavousis, qui ne manque pas d'humour, pourrait paraphraser l'Ecriture en gravant sur ses stèles: "Le marbre s'est fait chair". Avec sa nouvelle exposition, il affronte aussi la nature morte proprement dite, les objets familiers sans référence au "ruinisme", avec des couleurs très douces qui ajoutent à sa qualité dominante, incontestablement l'élégance.

Pierre Mazars

Le Figaro, 23-3-1984

Σύνθεση με τυλιγμένα αντικείμενα. λάδι σε μουσαμά, 162 x 114 εκ., 1973

Το σπασμένο κεραμικό, λάδι σε μουσαμά, 46 x 38 εκ., 1976

Το σπασμένο δοχείο. λάδι σε μουσαμά. 38 x 46 εκ., 1986

Το άσπρο τριαντάφυλλο, λάδι σε μουσαμά, 50 x 50 εκ., 1976

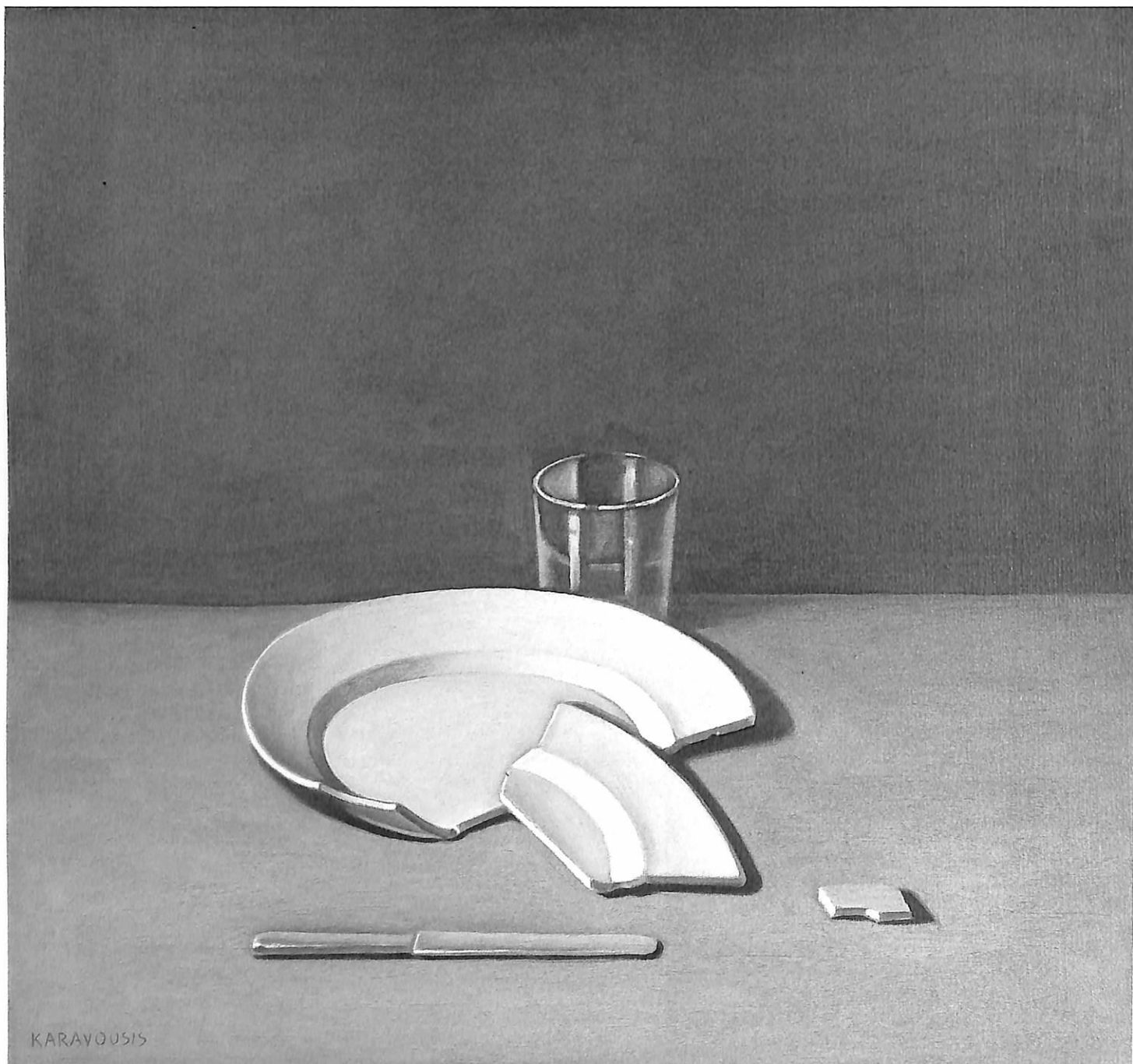
Το τελάρο. Λάδι σε μουσαμά. 61 x 50 εκ., 1986

Σύνθεση με κεφάλι αγάλματος, λάδι σε μουσαμά, 81 x 60 εκ., 1983

Συνθεση με κεφάλι αγαλματος, λάδι σε μουσαμά, 87 x 113 εκ., 1988

Σπασμένο πιάτο, λάδι σε μουσαμά, 60 x 60 εκ., 1988

KARAVOUSIS

Σύνθεση με μπουκάλια και σφαίρα. λάδι σε μουσαμά. 80 x 80 εκ., 1996

Σύνθεση, λάδι σε μουσαμά, 100 x 81 εκ., 1992

Η μάσκα, λάδι σε μουσαμά, 81 x 60 εκ., 1990

Μάσκα και δάφνη, λάδι σε μουσαμά, 100 x 65 εκ., 1998

Μάσκα και δάφνη, λάδι σε μουσαμά. 73 x 100 εκ., 1999

Η σπασμένη κούκλα, λάδι σε μουσαμά, 65 x 92 εκ., 1975

Το σπασμένο βάζο, λάδι σε μουσαμά, 60 x 81 εκ., 1986

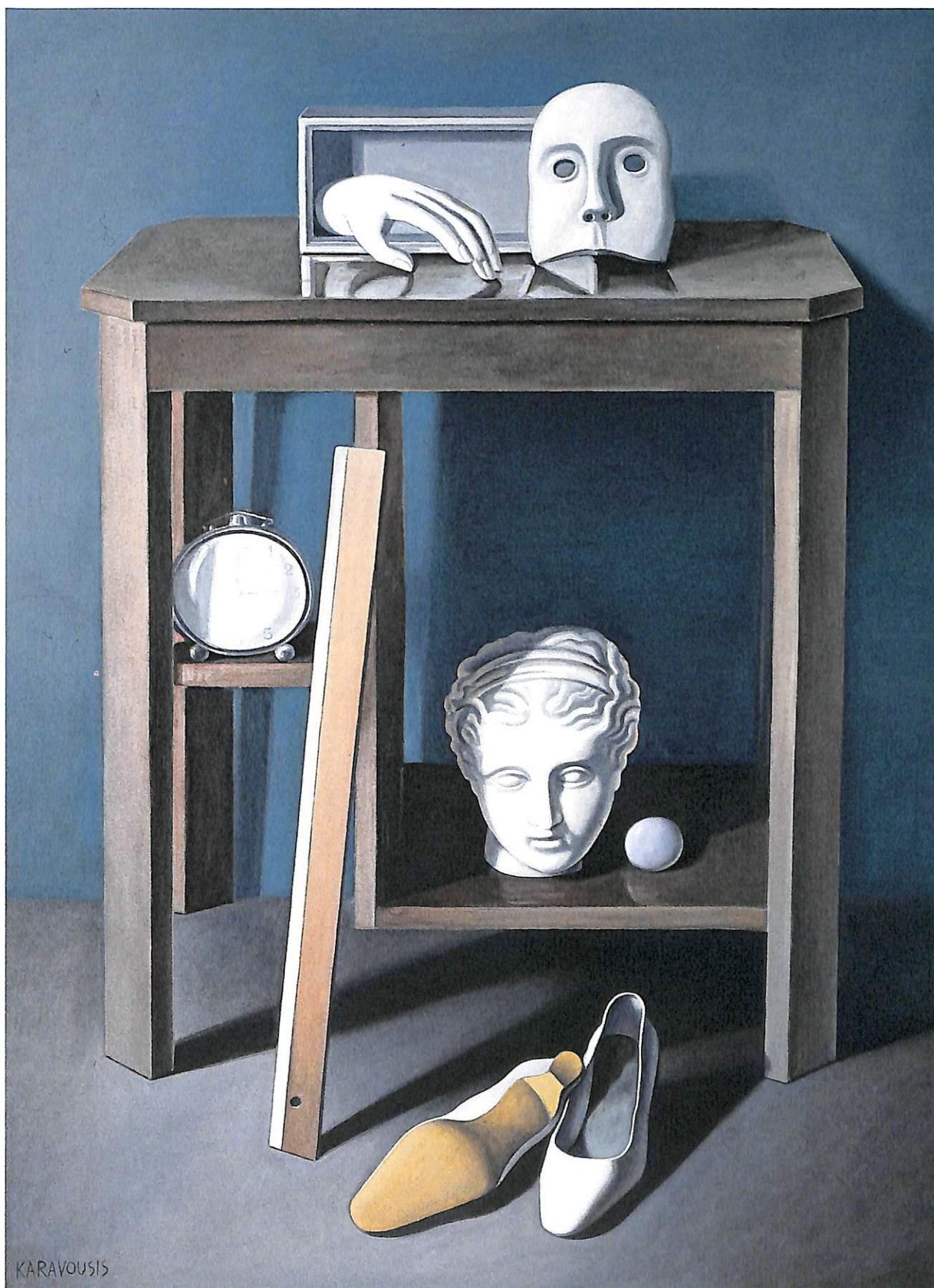
Κοχύλια, λάδι σε μουσαμά, 40 x 80 εκ., 1996

Ο ύπνος, λάδι σε μουσαμά, 60 x 81 εκ., 1999

Στο εργαστήριο, λάδι σε μουσαμά, 100 x 65 εκ., 1986

Στο εργαστήριο. λάδι σε μουσαμά, 116 x 81 εκ., 1996

Κεφάλι αγάλματος και καθρέφτης, λάδι σε μουσαμά, 60 x 81 εκ., 1980

Σύνθεση με σπασμένο βάζο, λάδι σε μουσαμά, 60 x 81 εκ., 1991

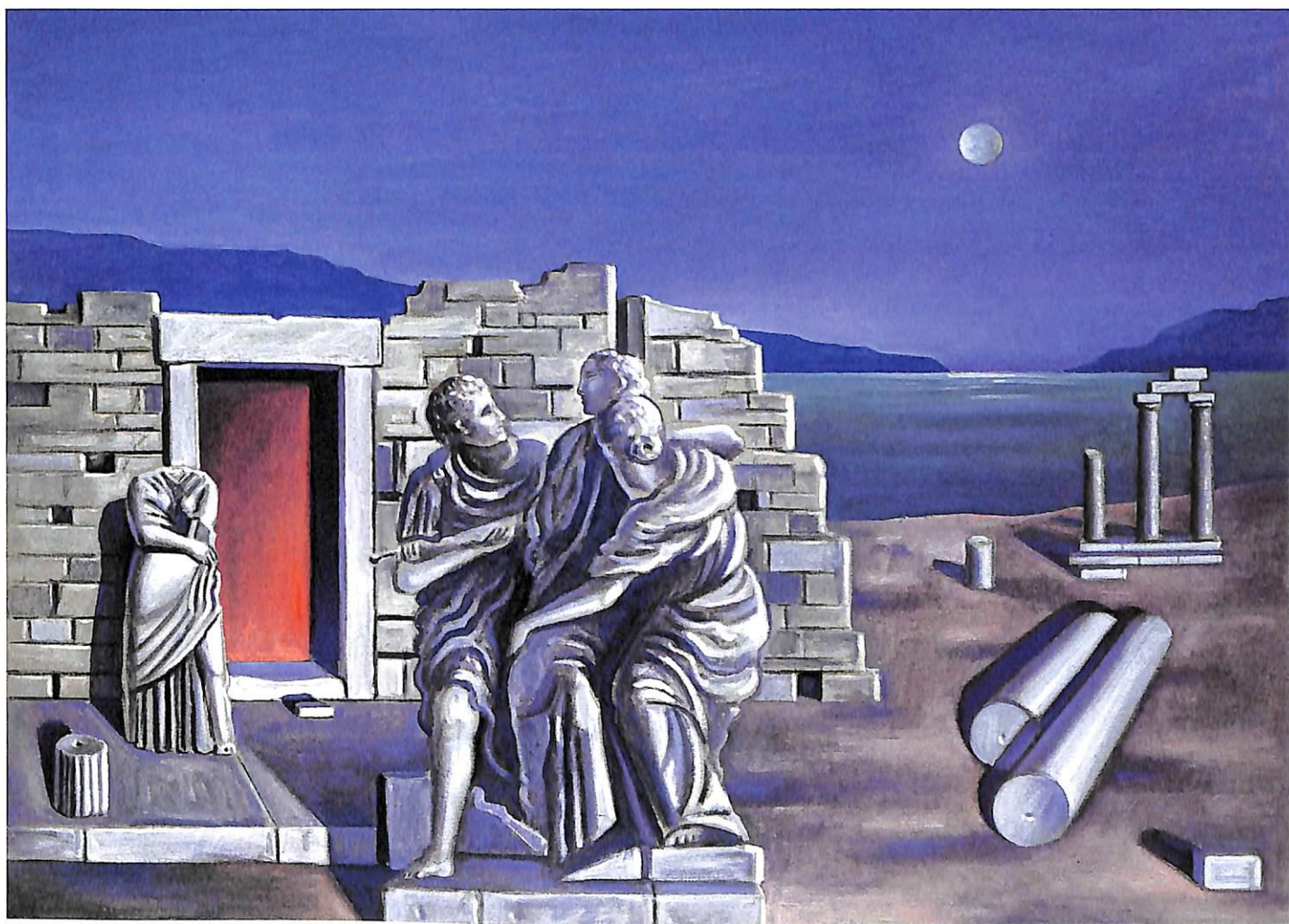
Επιγραφή, λάδι σε μουσαμά, 60 x 60 εκ., 1975

Διάλογος, λάδι σε μουσαμά, 120 x 120 εκ., 1981

Αρχαίο μαρμάρινο άλογο, λάδι σε μουσαμά, 82 x 101 εκ., 1986

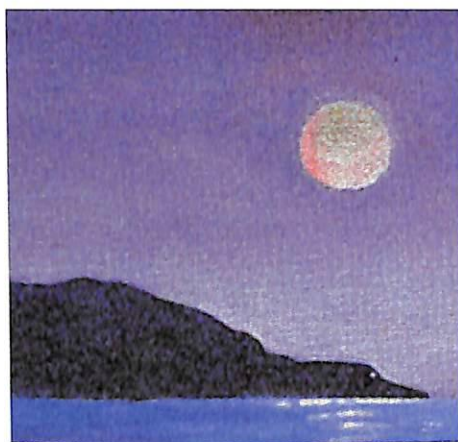
Αρχαιολογικό τοπίο με αγάλματα. λάδι σε μουσαμά, 60 x 81 εκ., 1991

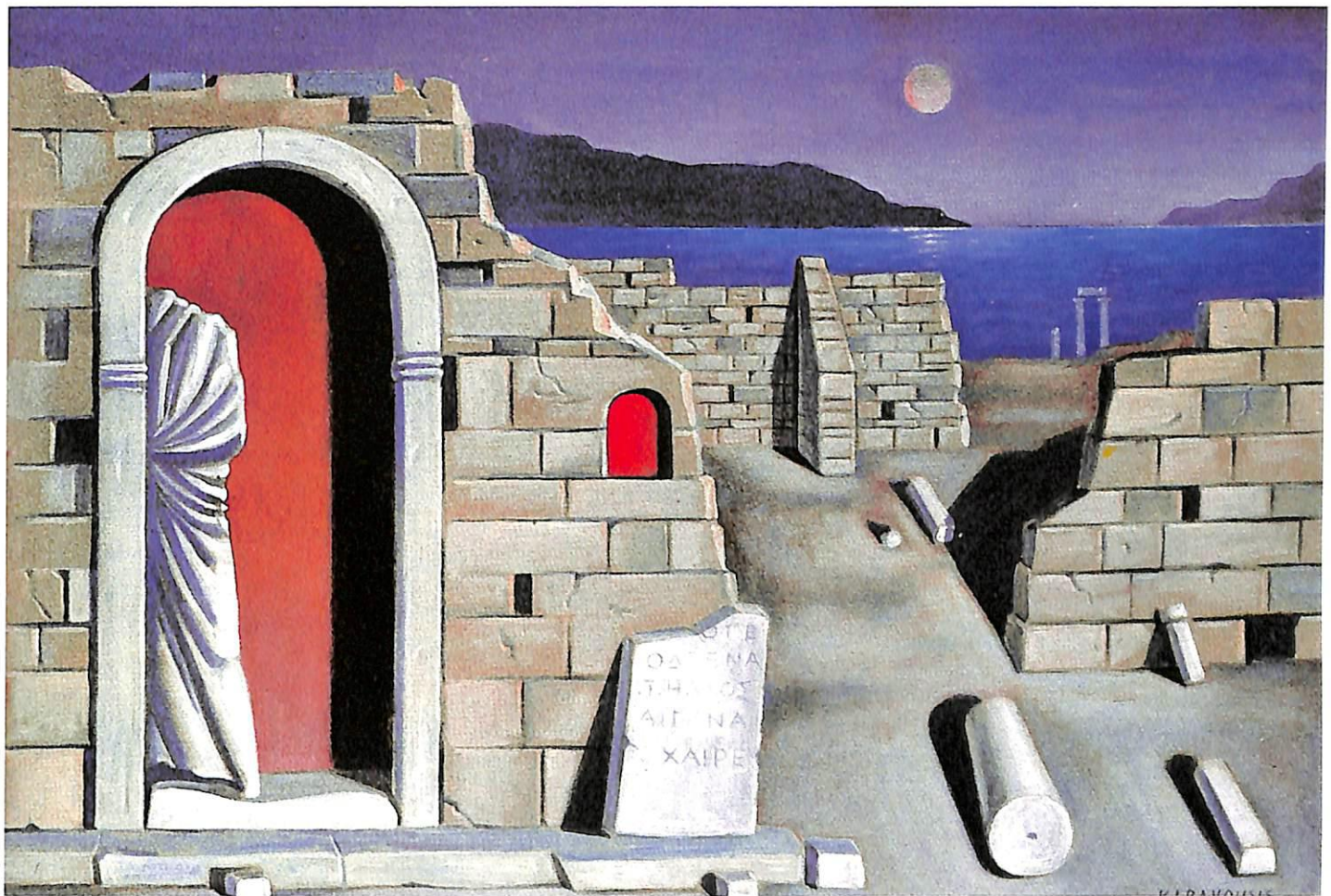

Βάρκα τυλιγμένη σε μουσαμά, λάδι σε μουσαμά, 46 x 61 εκ., 1986

Νυχτερινό λάδι σε μουσαμά, 116 x 81 εκ., 1994

Δηλός, λάδι σε μουσαμά, 60 x 80 εκ., 1999

Δήλος, λάδι σε μουσαμά, 130 x 257 εκ., 1994

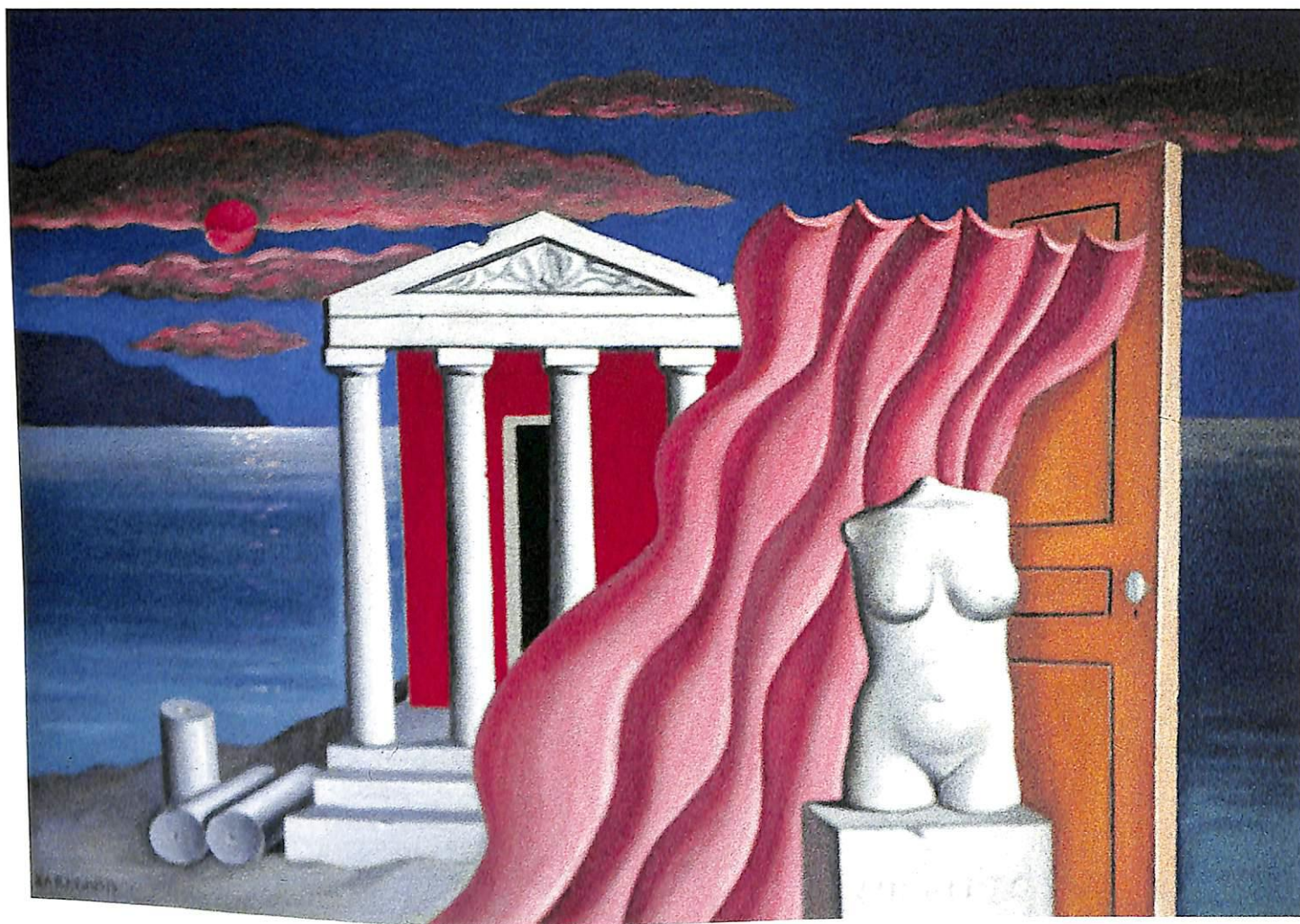
Αρχαιολογικό τοπίο με φωτιά, λάδι σε μουσαμά, 110 x 135 εκ., 1999

Αρχαιολογικό Τοπίο, λάδι σε μουσαμά, 40 x 50 εκ., 1993

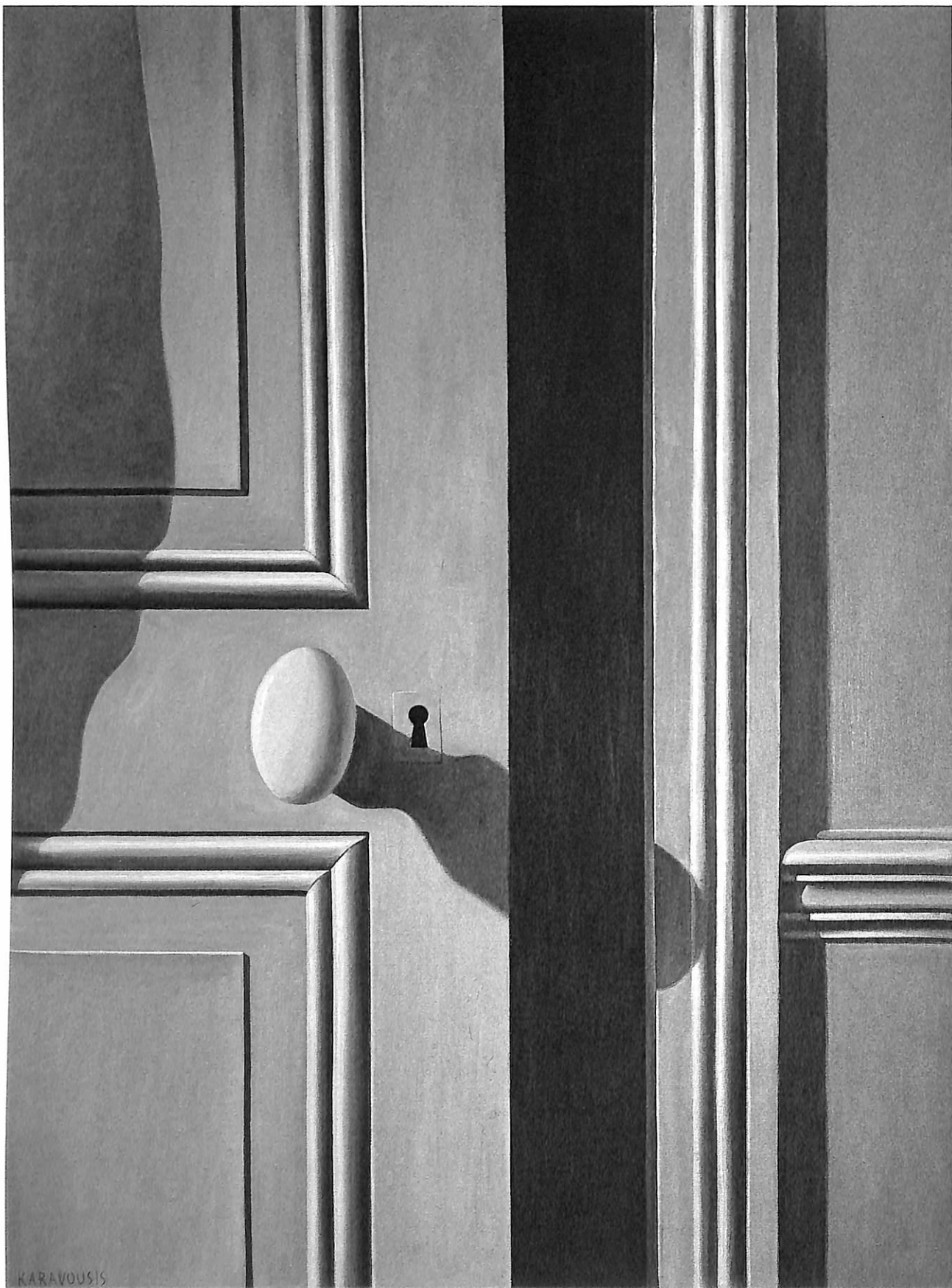
Αρχαίος ναός, λάδι σε μουσαμά, 50 x 40 εκ., 1996

Ναός και κουρτίνα, λάδι σε μουσαμά, 60 x 81 εκ., 1996

Ναός και κουρτίνα, λάδι σε μουσαμά, 195 x 114 εκ., 1996

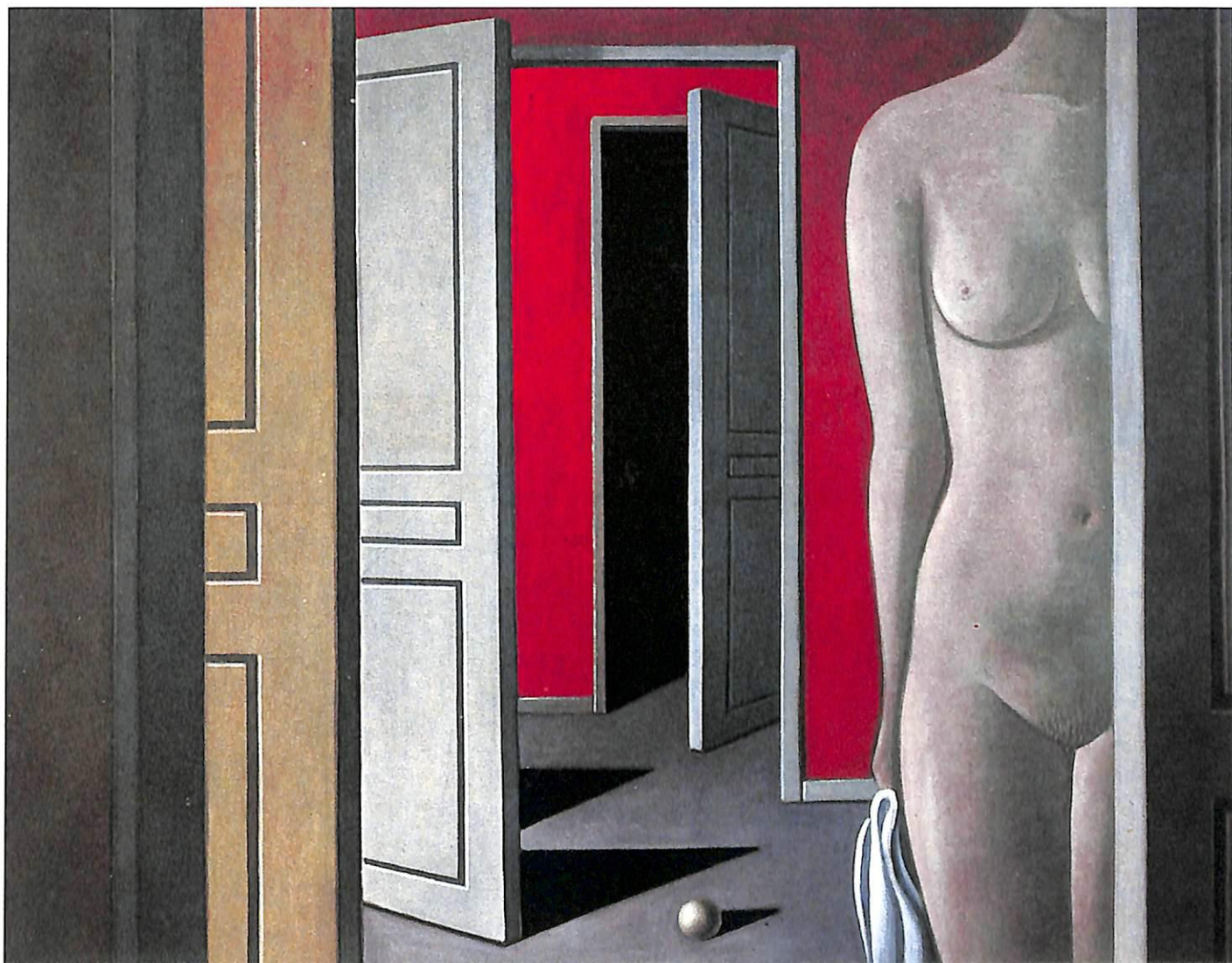
Το πόμολο, λάδι σε μουσαμά, 116 x 81 εκ., 1978

Εσωτερικό με άγαλμα, λάδι σε μουσαμά, 55 x 38 εκ., 1990

Σύνθεση με γυμνό, λάδι σε μουσαμά. 60 x 81 εκ., 1980

Εσωτερικό με γυμνό, λάδι σε μουσαμά, 81 x 100 εκ., 1992

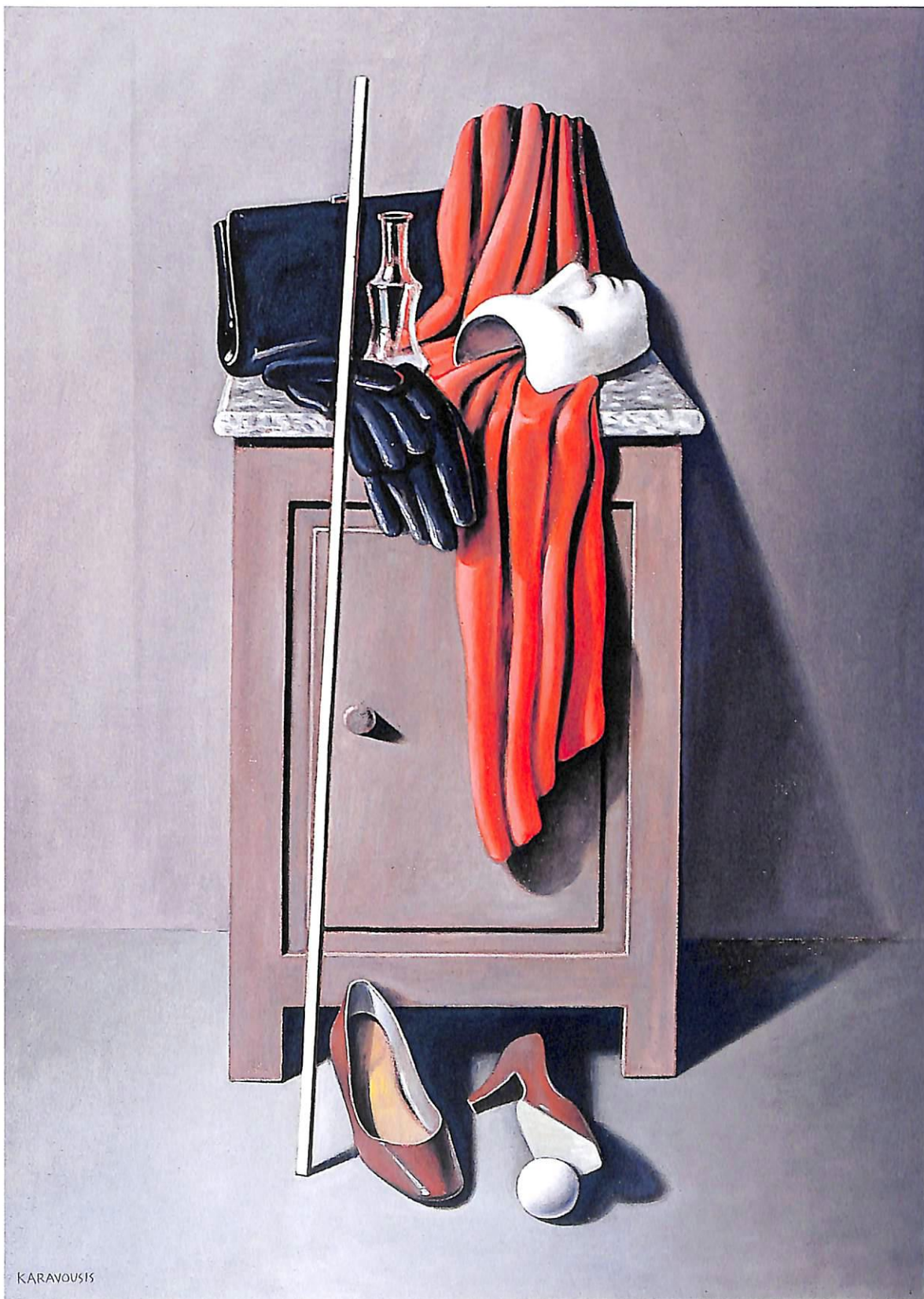
Αγαλμα μπροστά σε ντουλάπα, λάδι σε μουσαμά, 79 x 59 εκ., 1980

Κορνίζα και καμπαρντίνα, λάδι σε μουσαμά, 162 x 114 εκ., 1993

Ρολόι και μάσκα, λάδι σε μουσαμά, 116 x 81 εκ., 1989

Το κόκκινο φουλάρι. λάδι σε μουσαμά. 116 x 81 εκ., 1992

Μάσκα, τριαντάφυλλο και παπούτσια, λάδι σε μουσαμά, 130 x 89 εκ., 1996

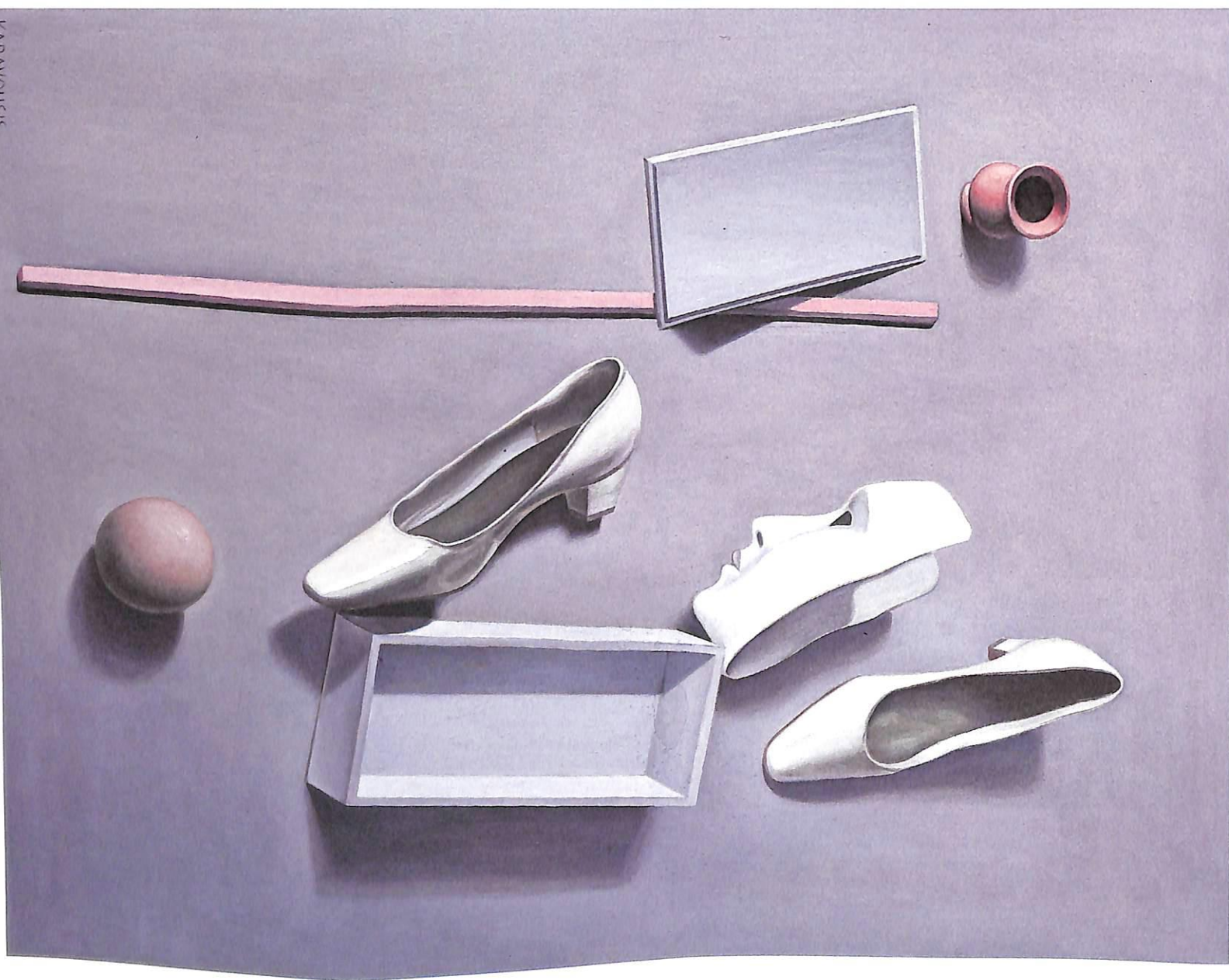
Μάσκα και τριαντάφυλλο, λάδι σε μουσαμά, 46 x 55 εκ., 1996

Το κλειδί, λάδι σε μουσαμά, 100 x 65 εκ., 1996

Μάσκα, τριαντάφυλλο και κλειδί, λάδι σε μουσαμά, 55 x 46 εκ., 1996

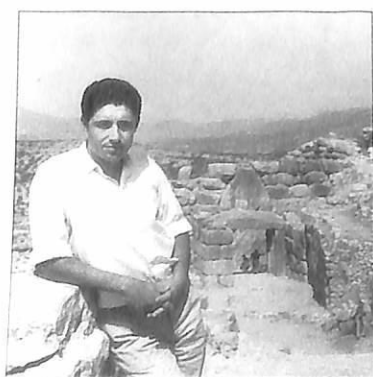
Σύνθεση με ροζ πήχη, λάδι σε μουσαμά. 81 x 100 εκ., 1999

Βιογραφικό

- 1938 Γεννιέται στην Αθήνα στις 10 Οκτωβίου.
- 1957 Αρχίζει να ζωγραφίζει. Γνωρίζεται με τους καλλιτέχνες Γιώργο Μανουσάκη, Γιώργο Γουναρόπουλο, Γιάννη Τσαρούχη, Κλέαρχο Λουκόπουλο, Δημήτρη Γαλάνη, ο οποίος και τον ενθαρρύνει να συνεχίσει. Πρώτα μαθήματα ζωγραφικής από τον Γιώργο Μανουσάκη. Εγγράφεται στο εργαστήριο του Πάνου Σαραφιανού· μετά από εξετάσεις εγγράφεται στην Α.Σ.Κ.Τ. και ακολουθεί το εργαστήριο του Γιάννη Μόραλη. Παράλληλα, σπουδάζει νωπογραφία και φορητή εικόνα.
- 1960-61 Συμμετέχει σε αποστολές στην Ήπειρο και στον Μυστρά με τον καθηγητή Παύλο Μυλωνά με σκοπό τη μελέτη και την αντιγραφή της λαϊκής και της βυζαντινής τέχνης. Εργάζεται κατά διαστήματα για τη δημιουργία σκηνικών με τους Γιώργο Βακαλό, Γιάννη Τσαρούχη, Γιάννη Μόραλη.
- 1963 Ολοκληρώνει τις σπουδές του στην Α.Σ.Κ.Τ.
- 1964 Σκηνικά για τα Λαϊκά Μπαλέτα στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος.
- 1965 Συνεργάζεται με τον Γιάννη Κολέφα στο Βυζαντινό Μουσείο της Αθήνας για τη συντήρηση τοιχογραφιών και ψηφιδωτών.
- 1965-66 Υποτροφία του Ι.Κ.Υ. Ταξιδεύει στα σημαντικότερα κέντρα τέχνης στην Ελλάδα.
- 1966 Διδάσκει ελεύθερο σχέδιο στο Κέντρο Τεχνολογικών Εφαρμογών (Κ.Τ.Ε.), Αθήνα.
- 1967-68 Με υποτροφία της Γαλλικής Κυβέρνησης σπουδάζει στην École Nationale Supérieure des Beaux-Arts του Παρισιού. Αρχίζει να ασχολείται με τη χαρακτηριστική. Κάνει τις πρώτες του ξυλογραφίες, ενώ στη συνέχεια θα εντρυφήσει στη λιθογραφία, το λινόλεουμ, τη χαλκογραφία και τη μεταξοτυπία, χρησιμοποιώντας την παραδοσιακή τεχνική.
- 1969 Εργάζεται στο εργαστήριο συντήρησης έργων τέχνης του Νίκου Κεσσανλή στο Παρίσι.
- 1971 Πρώτη ατομική έκθεση στην γκαλερί Ώρα, Αθήνα.
- 1972 Συνεργάζεται με την Galerie Sybil Welch, και από το 1973 με την Galerie Coard, στην οποία εκθέτει το 1974 με μεγάλη επιτυχία.
- 1972-74 Συνεχίζει τις σπουδές τους στην École Pratique des Hautes Études στη Σορβόνη και παράλληλα στην École du Louvre, Παρίσι.

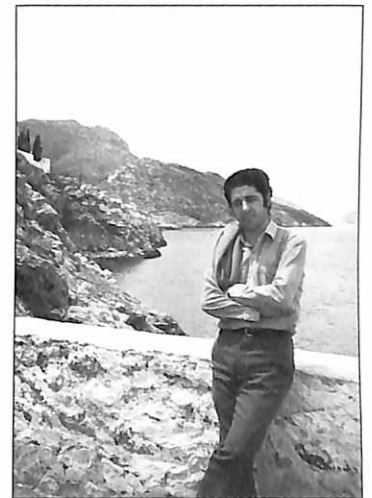

Μέτσοβο, 1960

Μυκήνες 1967

- 1975 Σκηνικά για το θεατρικό έργο του Michel Lebihan *La Grande Fête* στο Théâtre de Plaisance του Παρισιού.
Γνωρίζεται με τους ζωγράφους De Chirico, Hossiasion, Lesieur και τον γλύπτη Lipsi. Συχνές επισκέψεις και συζητήσεις με τον Tériade, Παρίσι.
Μέλος του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος και Membre associé à la Société Nationale des Beaux-Arts της Γαλλίας.
- 1976 Γνωρίζεται με τον ζωγράφο Διαμαντή Διαμαντόπουλο.
Ταξιδεύει σε Τουρκία, Ρωσία, Αίγυπτο και αργότερα στις Η.Π.Α. Συχνές επισκέψεις στην Κύπρο. Ο συλλέκτης Κώστας Ιωαννίδης αγοράζει σειρά έργων του και οργανώνει αναδρομικές εκθέσεις στην Πινακοθήκη της Ρόδου (1984), στη Δημοτική Πινακοθήκη Πατρέων (1994), στην Πινακοθήκη Κυκλάδων, Ερμούπολη (1996), στο Μουσείο Γ. Γουναροπούλου, Αθήνα (1997) και στην Ποσειδωνία Σύρου (χαρακτική, 2003). Γνωρίζεται στο Παρίσι με τον τεχνοκριτικό Gérard Xuriguera, ο οποίος γράφει για τη δουλειά του. Ασχολείται με τη γλυπτική.
- 1978 Μονογραφία της Νίκης Λοϊζίδη, εκδόσεις Ζυγός.
- 1979 Αφιέρωμα του περιοδικού *Νέο Σήμα* (κείμενο του Κώστα Σταυρόπουλου).
Παρουσίαση από τη M. Sandrel, F.R.3T.V., Παρίσι, 8 Αυγούστου.
- 1983 Χαλκογραφίες για το βιβλίο του Μιχάλη Μπουρμπούλη *Χρονικό των δύο νήσων*, εκδόσεις Υάκινθος.
Λιθογραφίες για το βιβλίο *Κάλβος*, εκδόσεις Μίμνερνος.
Λιθογραφίες για το βιβλίο *Καβάφης*, εκδόσεις Institut d'Orphée, Παρίσι.
Χαλκογραφίες στο ατελιέ του Ηλία Κουβέλη.
Εικονογραφήσεις σε βιβλία και περιοδικά (*Λέξη, Γιατί, Πλανόδιο, Έρευνα, Πάροδος, Μανδραγόρας, Συλλογές, Επιθεώρηση Τέχνης, Les Cahiers de Pandora, Cahiers Bleus*, κ.ά.).
Αγορές έργων του από τον Paul Petrides, Παρίσι.
Συνεργάζεται με λιθογράφους όπως οι Henri Monnier και Michel Casse στο Παρίσι και ο Αλέκος Παπαδόπουλος στην Αθήνα. Μεταξοτυπίες με τους Άγγελο Λομβαρδιά, Παναγιώτη Τσιρώνη και Νίκο Κουκούτση.
Χαλκογραφίες στα ατελιέ Ηλία Κουβέλη, Pino Pandolphini και «Εργάνη».

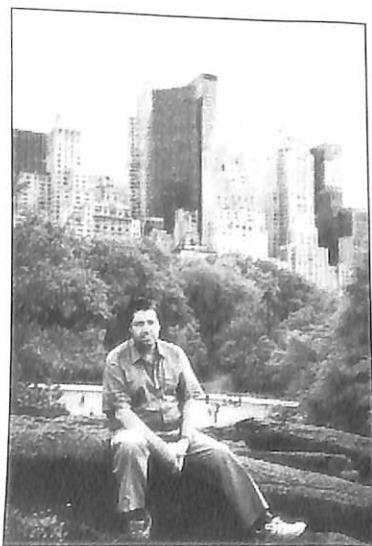
Ύδρα, 1965

Δήλος, 1966

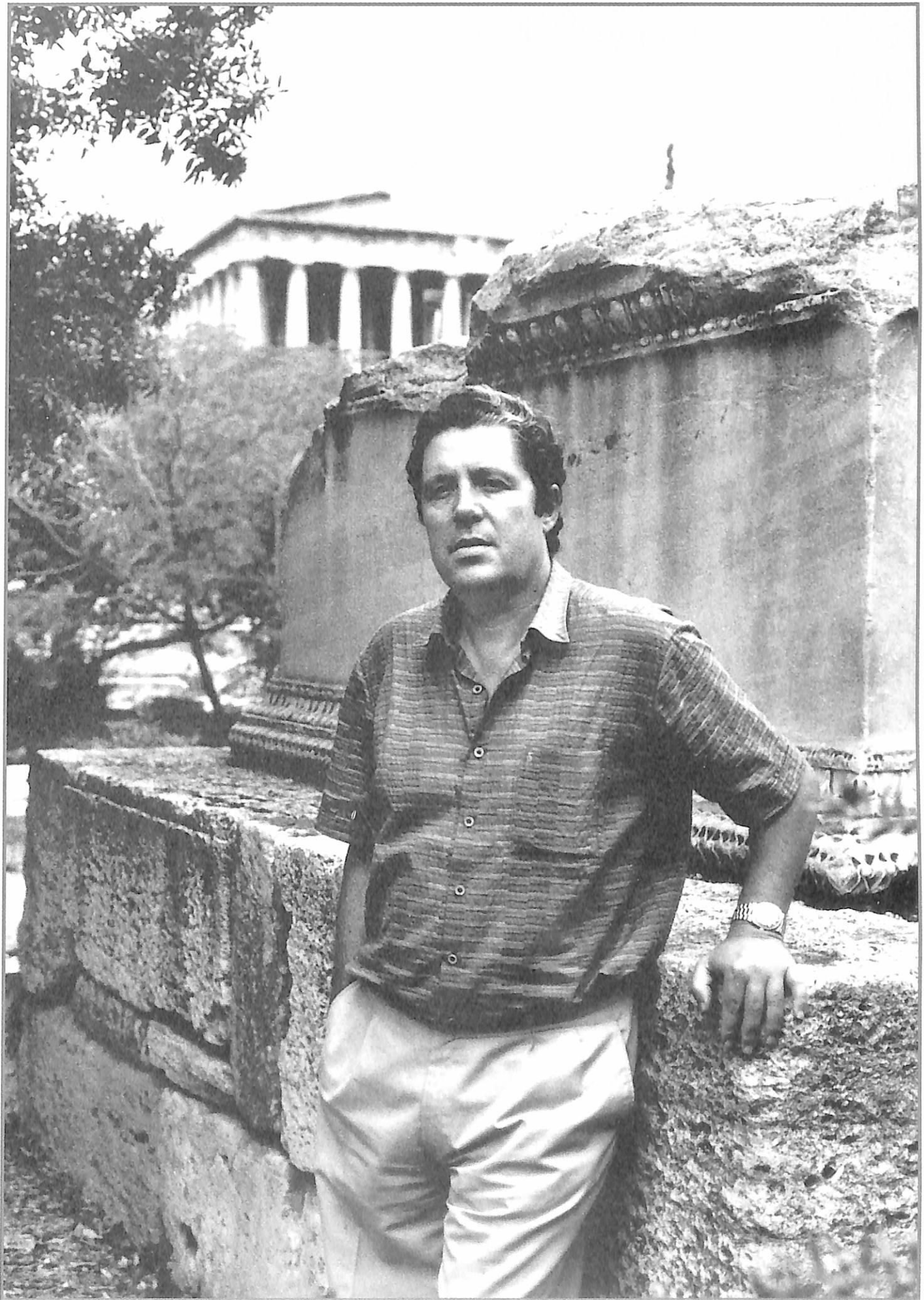

Galerie Coard, Παρίσι, 1978

Νέα Υόρκη, 1995

- 1984 Απονομή του βραβείου Drouant-Cartier για το σύνολο του έργου του.
Παρουσίαση από τη M. Sandrel, F.R.3T.V., Παρίσι, 5 Μαΐου.
- 1990 Έκθεση στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο της Θεσσαλονίκης (αναδρομική).
- 1991 Αφιέρωμα του πειροδικού *Lychnari*, Άμστερνταμ.
- 1994 Παρουσίαση από τον T. Depit, *Radio Libertaire*, Παρίσι, 20 Αυγούστου.
- 1995 Δ. Μιχαλόπουλος, *Αθήνα Παντοπινή*, εκδόσεις Αρσενίδης, με 46 έργα του καλλιτέχνη.
- 1998 Βραβείο Γλυπτικής, Πανεπιστήμιο της Bourgogne, Γαλλία.
- 1999 Μελέτη του Νίκου Λάσκαρη για το περιοδικό Παρνασσός. Ατομική έκθεση στην ART - ATHINA.
- 2000 Αφιέρωμα στο περιοδικό *Le Lien*, Παρίσι.
Παρουσίαση από τη Λ. Πολύζου, τηλεοπτικός σταθμός SevenX («Περί τέχνης»), 6 Νοεμβρίου.
Ατομική έκθεση στην Τεχνόπολη, Γκάζι, Αθήνα.
- 2001 Ημερολόγιο του Ραδιοτηλεπτικού Ομίλου Εταιρειών ALPHA (με εικόνες έργων, και κείμενο του Μανόλη Βλάχου).
- 2002 Εικονογράφηση για τα *Autoportraits* του Οδυσσέα Ελύτη, εκδόσεις Fata Morgana, Γαλλία.
Τιμητική πρόσκληση, *Exposition de la Ville d' Argentan*, Γαλλία. Παρουσίαση από τον Ζ. Σώκο, ET1 («Απόδημοι»), 20 Ιανουαρίου.
- 2003 Μονογραφία του Κυριάκου Βαλαβάνη, εκδόσεις Σύγχρονη Γνώμη.
- 2005 Δημοτική Πινακοθήκη Καρδίτσας.
Έκθεση για την Francophonie, Παρίσι, Mairie 16ème & 11ème arrondissement.
- 2006 Συμμετοχή στην έκθεση *Ιχνηλατώντας την εικόνα*, Πολιτιστικό Κέντρο Λεωνίδας Κανελόπουλος, Ελευσίνα.
Συμμετοχή σε ομαδική έκθεση της συλλογής Κώστα Ιωαννίδη, Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων.
- 2007 Αναδρομική έκθεση στο Πολιτιστικό Κέντρο Λεωνίδας Κανελόπουλος, Ελευσίνα.
Έχει εκθέσει δέκα φορές στην Galerie Coard και δύο φορές στην Galerie Nicolas Deman. Επίσης έχει παρουσιάσει έργα του σε αρκετές γκαλερί στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

φωτ.: Jean Francois Bonhomme

ΙΔΕΑ - ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ
Κώστας Ιωαννίδης

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ
Μπία Παπαδοπούλου

ΔΙΑΦΑΝΕΙΕΣ ΕΡΓΩΝ
Κωστής Ζάγκας
Γιάννης Βαχαρίδης

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΕΡΓΩΝ
Π. Σινόπουλος

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Δέσποινα Σαββοπούλου

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΡΓΩΝ
Ορφεύς Βεϊνόγλου, Διεθνής Μεταφορική Α.Ε.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΡΓΩΝ
Εθνική Ασφαλιστική Α.Ε.

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΙ - ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΝΘΕΣΗ - ΜΟΝΤΑΖ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ
Π. Μούγιος Ε.Π.Ε.

© Δήμος Ελευσίνος

Ο κατάλογος αυτός τυπώθηκε με αφορμή την έκθεση
«Σαράντης Καραβούζης: Ήχοι της Σιωπής» η οποία πραγματοποιήθηκε
στο Πολιτιστικό Κέντρο "Λεωνίδας Κανελλόπουλος" στην Ελευσίνα
από τις 5 Ιουλίου έως τις 30 Αυγούστου 2007

Απαγορεύεται η ολική ή μερική ανατύπωση των κειμένων και των φωτογραφιών αυτού του καταλόγου.

